

ΜΑΘΗΜΑ Α3: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ Ι

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΑΠΟΨΕΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΛΕΔΙΑΣΚΕΨΗΣ «ΟΔΥΣΣΕΑΣ»

ΤΣΙΚΙΝΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ
Α.Μ. 01037

ΤΕΛΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
(09.06.2017)

1. Γενική Περιγραφή

Η έρευνα βασίστηκε στην μεθοδολογία αξιολόγησης του προγράμματος «ΟΔΥΣΣΕΑΣ» (Anastasiades, 2003).

Ο Αναστασιάδης (2017, σελ.88) αναφέρει πως: *“Το πρόγραμμα «ΟΔΥΣΣΕΑΣ 2000-2015» είναι ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα Σχολικής Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, το οποίο εστιάζει στην παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ και ιδιαίτερα της τηλεδιάσκεψης και των εφαρμογών του WEB 2.0, στοχεύοντας στη συνεργατική διερεύνηση και οικοδόμηση της γνώσης και την καλλιέργεια κρίσιμων κοινωνικών δεξιοτήτων ανάμεσα σε μαθητές δημοτικών σχολείων στην Ελλάδα και την Κύπρο”*.

Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του προγράμματος “ΟΔΥΣΣΕΑΣ” περιλαμβάνει τρία βασικά στάδια: την περίοδο προετοιμασίας, τη φάση των τηλεδιασκέψεων (τέσσερις συνολικά) και την αποτίμηση των αποτελεσμάτων (Γκίζα, 2009).

Σύμφωνα με τον Αναστασιάδη (2017, σελ.91): *“Το πρόγραμμα «ΟΔΥΣΣΕΑΣ» αποτελεί την πρώτη συστηματική προσπάθεια σχεδιασμού και υλοποίησης ενός ολοκληρωμένου περιβάλλοντος συμπληρωματικής σχολικής ΕξΑΕ με την χρήση των ΤΠΕ στον ελλαδικό χώρο, το οποίο ξεκίνησε τη λειτουργία του το 2000 σε δημοτικά σχολεία της Κυπριακής Δημοκρατίας και από το 2004 συνέχισε την διαδρομή του στην Ελλάδα μέχρι και στις μέρες μας. Στο πλαίσιο του προγράμματος «ΟΔΥΣΣΕΑΣ 2000-2015» έχουν συμμετάσχει πάνω από 2.000 μαθητές από την Ελλάδα και την Κύπρο”*.

Σε αυτή την εργασία παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των απόψεων ενός πολύ μικρού μέρους του δείγματος των μαθητών που συμμετείχαν στο πρόγραμμα με βάση τα ερωτηματολόγια που συμπλήρωσαν. Η αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τη μεθοδολογία αξιολόγησης του «ΟΔΥΣΣΕΑ» (Anastasiades, 2010) στις σχολικές τάξεις με τη συνεργασία των μαθητών και των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στο πρόγραμμα και υλοποιήθηκε σε τρία στάδια:

- α) Πριν την έναρξη του προγράμματος (Ερωτηματολόγια EXANTE)
- β) Κατά τη διάρκεια του προγράμματος (Ερωτηματολόγια ONGOING)
- γ) Στο τέλος του προγράμματος (Ερωτηματολόγια EXPOST)

2. Στόχοι Της Έρευνας

Οι βασικοί στόχοι της έρευνας ήταν να διερευνηθούν οι απόψεις των μαθητών αναφορικά με:

- την επικοινωνία με τους δασκάλους τους μέσω τηλεδιάσκεψης,
- την συνεργασία με τους συμμαθητές μιας άλλης τάξης μέσω τηλεδιάσκεψης,
- το ενδεχόμενο αντικατάστασης της πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλίας με μαθήματα μέσω τηλεδιάσκεψης από το σπίτι τους
- τη λειτουργία του σχολείου ως φορέα κοινωνικοποίησης και κατά πόσο η συμμετοχή τους στις τηλεδιασκέψεις επηρέασε τις αρχικές τους απόψεις.

3. Τα Ερευνητικά Ερωτήματα

Πέντε ήταν τα βασικά ερευνητικά ερωτήματα:

1. Πώς αντιμετωπίζουν οι μαθητές το ενδεχόμενο ότι μπορούν να επικοινωνούν και να κάνουν μάθημα με τον δάσκαλο τους μέσω τηλεδιάσκεψης; Κατά πόσο η συμμετοχή τους στις τηλεδιασκέψεις επηρέασε τις αρχικές τους απόψεις;
2. Ποιες είναι οι απόψεις των μαθητών αναφορικά με το ενδεχόμενο ότι μπορούν να επικοινωνήσουν και να συνεργαστούν από απόσταση με άλλους μαθητές μιας απομακρυσμένης τάξης μέσω τηλεδιάσκεψης; Κατά πόσο η συμμετοχή τους στις τηλεδιασκέψεις επηρέασε τις αρχικές τους απόψεις;
3. Με ποιο τρόπο οι μαθητές αντιμετώπισαν την πιθανότητα να αντικατασταθεί η πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία με μαθήματα μέσω τηλεδιάσκεψης αποκλειστικά από το σπίτι τους; Κατά πόσο η συμμετοχή τους στις τηλεδιασκέψεις επηρέασε τις αρχικές τους απόψεις;
4. Κατά πόσο οι τηλεδιασκέψεις επηρεάζουν τις απόψεις των μαθητών σχετικά με την λειτουργία του σχολείου ως φορέα κοινωνικοποίησης;
5. Κατά πόσο οι τηλεδιασκέψεις επηρεάζουν το Ψυχολογικό Κλίμα της Τάξης

4. Μεθοδολογία

4.1 Χρονική Περίοδος Διενέργειας Της Έρευνας.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε από τον Ιανουάριο μέχρι τον Μάιο του 2016.

4.2 Είδος Έρευνας

Πρόκειται για μια εφαρμοσμένη έρευνα δράσης η οποία είναι συγχρονική επιτόπια και χαρακτηρίζεται ως ποσοτική.

4.3 Μέσα Συλλογής Δεδομένων

Ως μέσα συλλογής δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν:

- i) “Το Ερωτηματολόγιο της Τάξης μου (Τ.Ε.Τ.)”: η ελληνική απόδοση του MCI (Ματσαγγούρας, 2003)
- ii) τα ερωτηματολόγια αρχικής και τελικής αξιολόγησης (EXANTE και EXPOST αντίστοιχα) και
- iii) τα ερωτηματολόγια της αξιολόγησης κατά τη διάρκεια των τεσσάρων τηλεδιασκέψεων (ONGOING 1,2,3,4)

4.4 Επεξεργασία & Ανάλυση Των Ερευνητικών Δεδομένων

Για τη στατιστική επεξεργασία των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε το πρόγραμμα στατιστικής επεξεργασίας δεδομένων SPSS (V. 22) για Mac. Σε πρώτη φάση υπολογίστηκαν οι μέσοι όροι για τις κοινές ερωτήσεις στα ερωτηματολόγια EXANTE, EXPOST και ONGOING με χρήση πεντάβαθμης κλίμακας Likert (Διαβαθμίσεις από 1«Διαφωνώ απόλυτα» έως 5 «Συμφωνώ απόλυτα»). Ακολούθησε η σύγκριση των μέσων όρων στα ερωτηματολόγια EXANTE και EXPOST με χρήση του T Test, ενώ η σύγκριση των μέσων όρων στα ερωτηματολόγια ONGOING 1,2,3,4 έγινε με χρήση της τεχνικής της ανάλυσης διακύμανσης One-Way ANOVA.

4.5 Δείγμα Της Έρευνας

Το δείγμα της έρευνας ήταν 84 μαθητές της ΣΤ' Τάξης από πέντε δημοτικά σχολεία που συμμετείχαν στο πρόγραμμα «ΟΔΥΣΣΕΑΣ»:

- 4^ο Δ.Σχ. Ψυχικού
- 5/θ Δ.Σχ. Ασκύφου
- Δ.Σχ. Κύθνου Κυκλάδων
- Σχολή Χατζηβέη Αθήνας
- 11^ο Δ.Σχ. Κέρκυρας

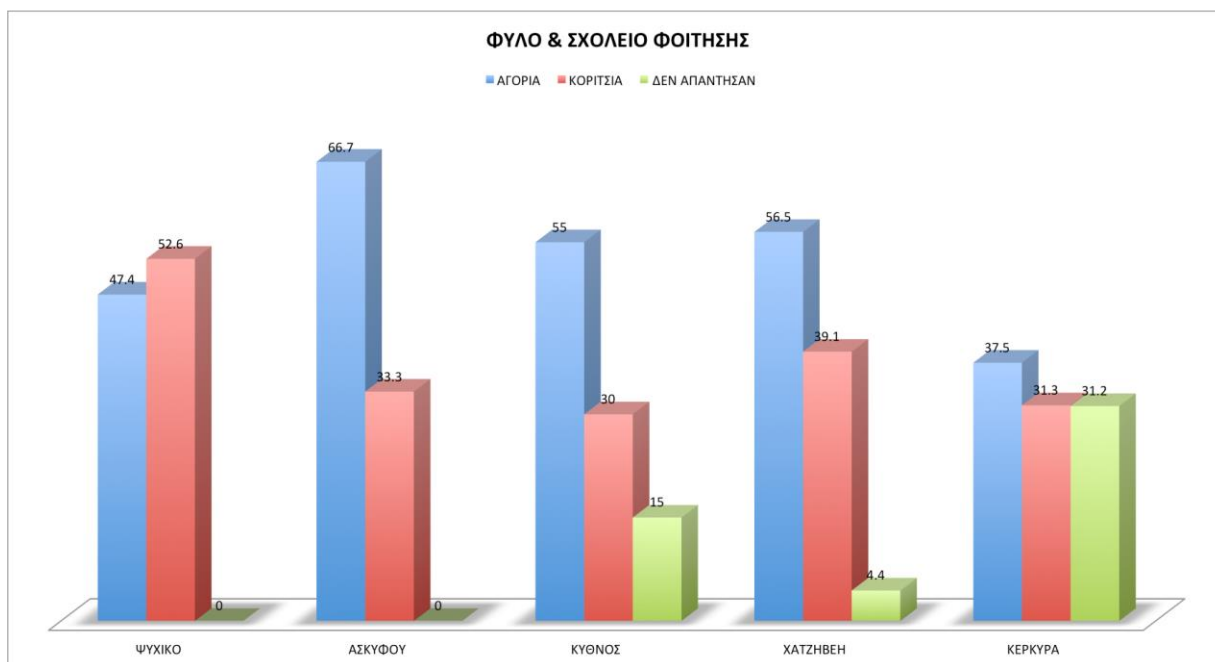
Τα 5 αυτά σχολεία συνεργάστηκαν μέσω τηλεδιάσκεψης και παρουσίασαν τις εργασίες τους πάνω στο θέμα «Πανανθρώπινες Αξίες»: Ειρήνη, Ισότητα, Σεβασμός, Αποδοχή Διαφορετικότητας (<http://odysseasedu.weebly.com/-4eta-omicronmu940deltaalpha-sigmachiomicronlambdaepsilon943omeganu.html>)

Στον παρακάτω πίνακα (1) φαίνονται τα χαρακτηριστικά των μαθητών:

ΦΥΛΟ ΑΝΑ ΣΧΟΛΕΙΟ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
	ΣΥΝΟΛΟ		ΨΥΧΙΚΟ		ΑΣΚΥΦΟΥ		ΚΥΘΝΟΣ		ΧΑΤΖΗΒΕΗ		ΚΕΡΚΥΡΑ	
ΑΓΟΡΙΑ	43	51,2	9	47,4	4	66,7	11	55	13	56,5	6	37,5
ΚΟΡΙΤΣΙΑ	32	38,1	10	52,6	2	33,3	6	30	9	39,1	5	31,3
ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ	9	10,7	0	0	0	0	3	15	1	4,4	5	31,2
ΣΥΝΟΛΟ	84	100	19	100	6	100	20	100	23	100	16	100

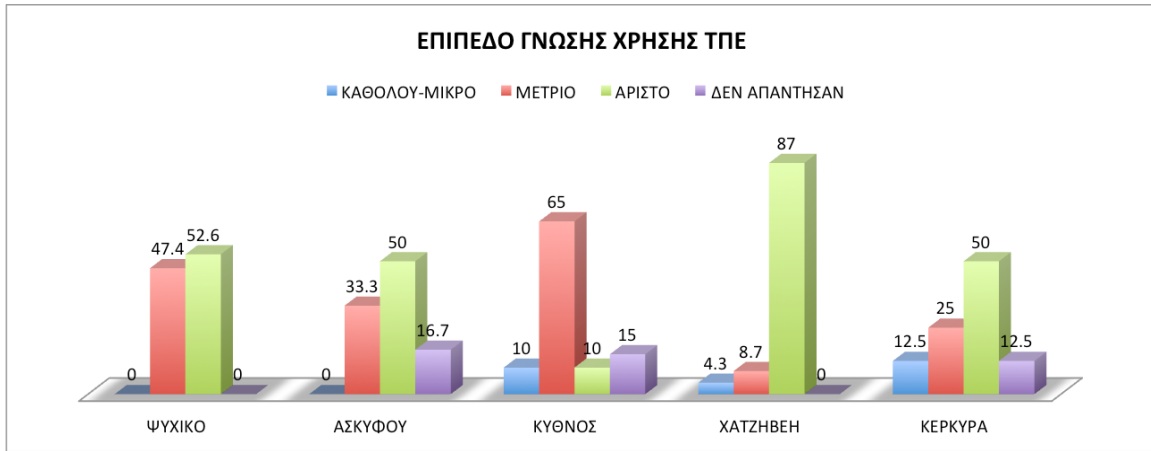
Πίνακας 1: Φύλο και Σχολείο Φοίτησης

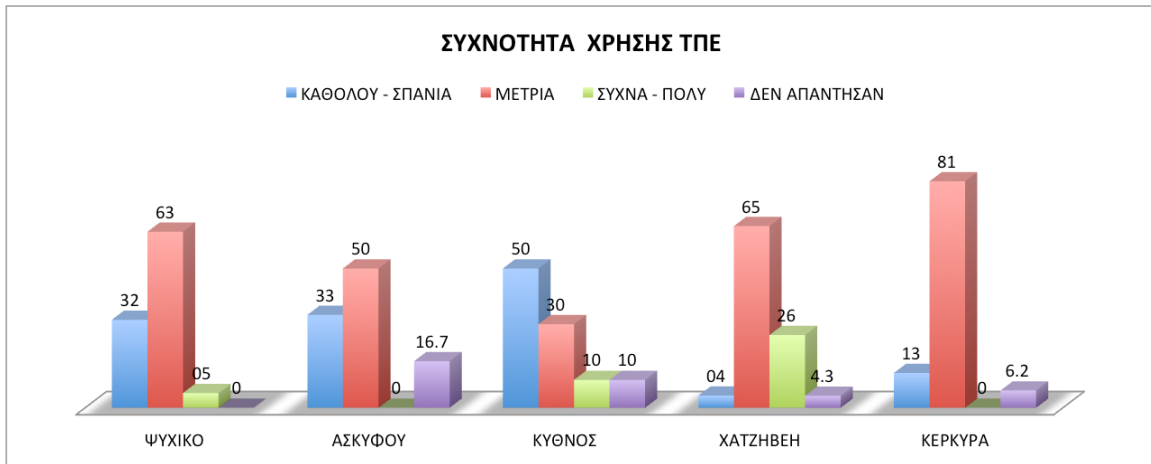
Διάγραμμα 1: Φύλο και Σχολείο Φοίτησης

ΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ												
ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΝΩΣΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΠΕ												
	ΣΥΝΟΛΟ		ΨΥΧΙΚΟ		ΑΣΚΥΦΟΥ		ΚΥΘΝΟΣ		ΧΑΤΖΗΒΕΗ		ΚΕΡΚΥΡΑ	
ΚΑΘΟΛΟΥ-ΜΙΚΡΟ	5	6	0	0	0	0	2	10	1	4,3	2	12,5
ΜΕΤΡΙΟ	31	36,9	9	47,4	3	33,3	13	65	2	8,7	4	25
ΑΡΙΣΤΟ	43	51,1	10	52,6	3	50	2	10	20	87	8	50
ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ	5	6	0	0	0	16,7	3	15	0	0	2	12,5
ΣΥΝΟΛΟ	84	100	19	100	6	100	20	100	23	100	16	100
ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΤΠΕ												
	ΣΥΝΟΛΟ		ΨΥΧΙΚΟ		ΑΣΚΥΦΟΥ		ΚΥΘΝΟΣ		ΧΑΤΖΗΒΕΗ		ΚΕΡΚΥΡΑ	
ΚΑΘΟΛΟΥ-ΣΠΑΝΙΑ	21	25,0	6	31,6	2	33,3	10	50,0	1	4,3	2	12,5
ΜΕΤΡΙΑ	49	58,3	12	63,2	3	50,0	6	30,0	15	65,2	13	81,3
ΣΥΧΝΑ	9	10,7	1	5,3	0	0	2	10,0	6	26,1	0	0
ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ	5	6	0	0	1	16,7	2	10	1	4,4	1	6,2
ΣΥΝΟΛΟ	84	100	19	100	6	100	20	100	23	100	16	100
ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ												
	ΣΥΝΟΛΟ		ΨΥΧΙΚΟ		ΑΣΚΥΦΟΥ		ΚΥΘΝΟΣ		ΧΑΤΖΗΒΕΗ		ΚΕΡΚΥΡΑ	
ΚΑΘΟΛΟΥ ή ΜΙΚΡΗ	8	9,5	1	5,3	2	33,3	5	25	0	0	0	0
ΜΕΤΡΙΑ	30	35,7	7	36,8	1	16,7	11	55	1	4,3	10	62,5
ΜΕΓΑΛΗ	45	53,6	11	57,9	3	50	4	20	22	95,7	5	31,3
ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ	1	1,2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	6,2
ΣΥΝΟΛΟ	84	100	19	100	6	100	20	100	23	100	16	100

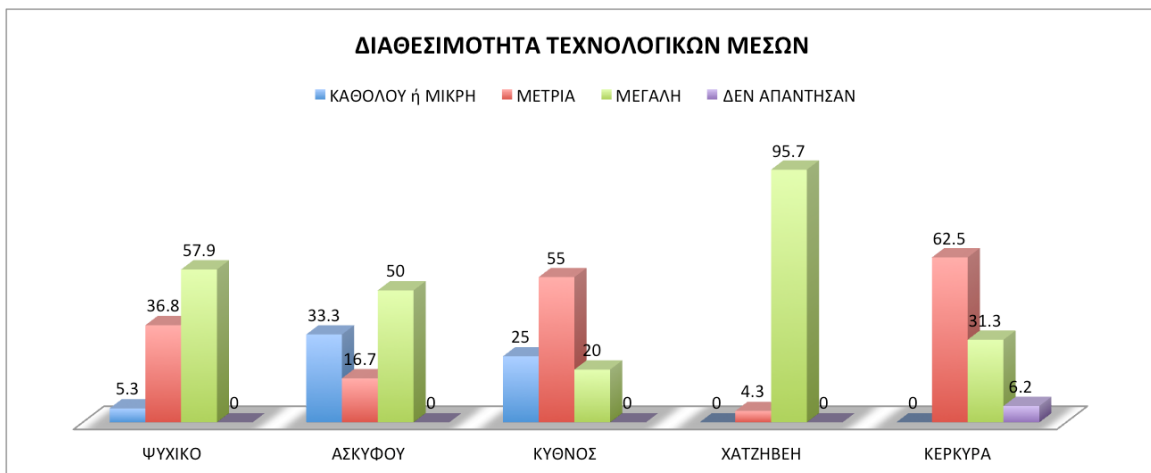
Πίνακας 2: Το Τεχνολογικό Προφίλ Των Μαθητών

Διάγραμμα 2: Επίπεδο Γνώσης ΤΠΕ ανά σχολείο

Διάγραμμα 3: Συχνότητα Χρήσης ΤΠΕ ανά σχολείο

Διάγραμμα 4: Διαθεσιμότητα Τεχνολογικών Μέσων ανά σχολείο

5. Παρουσίαση Αποτελεσμάτων

Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα αποτελέσματα ανά ερευνητικό ερώτημα που προέκυψαν από τις ερωτήσεις των ερωτηματολογίων EXANTE, EXPOST ΚΑΙ ONGOING που απαντήθηκαν από τους μαθητές σχετικά με τις απόψεις τους για τις τηλεδιασκέψεις στο σχολείο.

Τα ερωτηματολόγια Exante δόθηκαν πριν την έναρξη του προγράμματος των τηλεδιασκέψεων, ενώ τα ερωτηματολόγια Expost μετά το τέλος του προγράμματος των τηλεδιασκέψεων.

Τα ερωτηματολόγια ONGOING(1,2,3,4) απαντήθηκαν από τους μαθητές κατά τη διάρκεια των τεσσάρων τηλεδιασκέψεων, μετά από κάθε τηλεδιάσκεψη.

Η αντιστοίχιση των ερωτήσεων των ερωτηματολογίων με τα ερευνητικά ερωτήματα ακολουθούν τη μεθοδολογία αξιολόγησης του «ΟΔΥΣΣΕΑ» (Anastasiades, 2010).

5.1 Ερευνητικό Ερώτημα 1

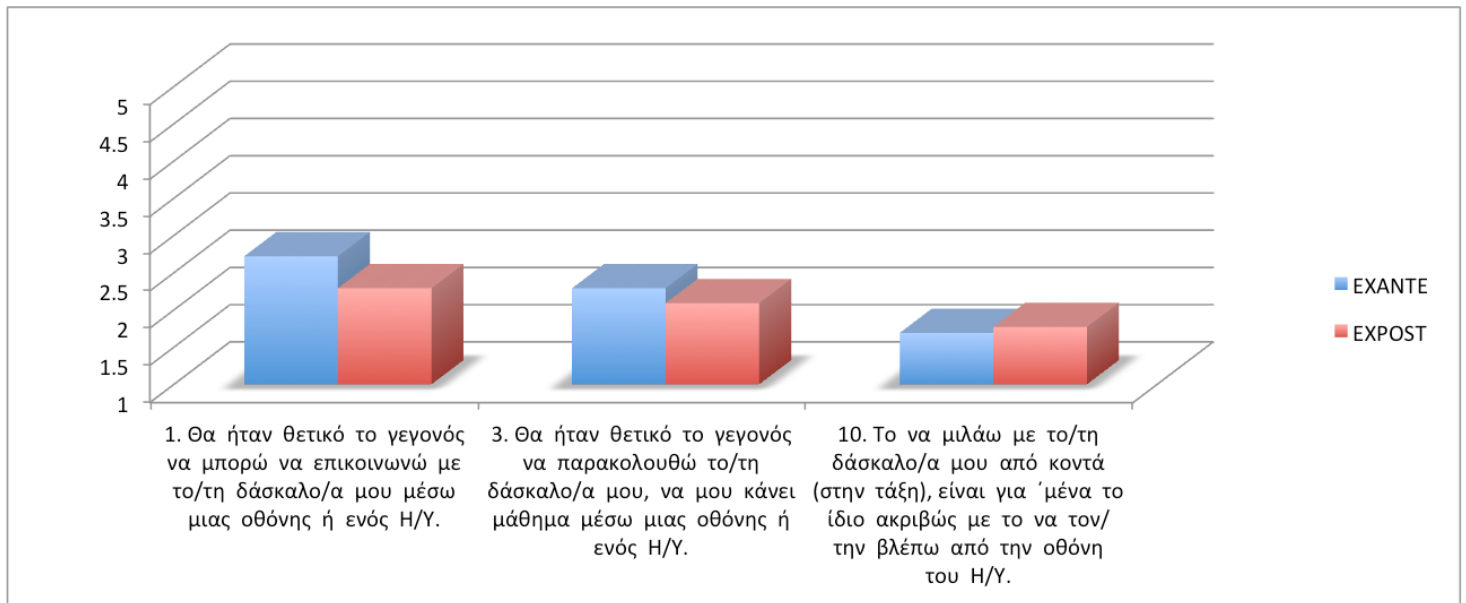
5.1.1 ΣΥΓΚΡΙΣΗ EXANTE-EXPOST (Ερευνητικό Ερώτημα 1)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ		N	M.O.	S.D.	sig.
1. Θα ήταν θετικό το γεγονός να μπορώ να επικοινωνώ με το/τη δάσκαλο/α μου μέσω μιας οθόνης ή ενός Η/Υ.	EXANTE	83	2,72	1,603	
	EXPOST	69	2,29	1,563	
3. Θα ήταν θετικό το γεγονός να παρακολουθώ το/τη δάσκαλο/α μου, να μου κάνει μάθημα μέσω μιας οθόνης ή ενός Η/Υ.	EXANTE	80	2,29	1,569	
	EXPOST	69	2,09	1,483	
10. Το να μιλάω με το/τη δάσκαλο/α μου από κοντά (στην τάξη), είναι για εμένα το ίδιο ακριβώς με το να τον/την βλέπω από την οθόνη του Η/Υ.	EXANTE	84	1,69	1,202	
	EXPOST	69	1,77	1,296	

Πίνακας 1 EXANTE-EXPOST (Ερωτήσεις 1, 3, 10)

Συμφωνώ απόλυτα (5), Συμφωνώ (4), Δεν έχω άποψη (3), Διαφωνώ (2), Διαφωνώ απόλυτα (1)

Διάγραμμα 1 EXANTE-EXPOST (Ερωτήσεις 1, 3, 10)

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία, οι μαθητές αρχικά έδειξαν μέτρια αρνητική στάση (2,72) στο ενδεχόμενο να μπορούν να επικοινωνούν με το δάσκαλό τους μέσω μιας οθόνης ή ενός Η/Υ και η αρνητική αυτή στάση ενισχύθηκε ακόμα περισσότερο (2,29) μετά το τέλος των τηλεδιασκέψεων.

Επίσης, έδειξαν να είναι μάλλον αρνητικοί (2,29) στο ενδεχόμενο να παρακολουθούν το δάσκαλό τους να τους κάνει μάθημα μέσω μιας οθόνης ή ενός Η/Υ, κάτι που ενισχύθηκε ακόμα περισσότερο (2,09) μετά το τέλος των τηλεδιασκέψεων.

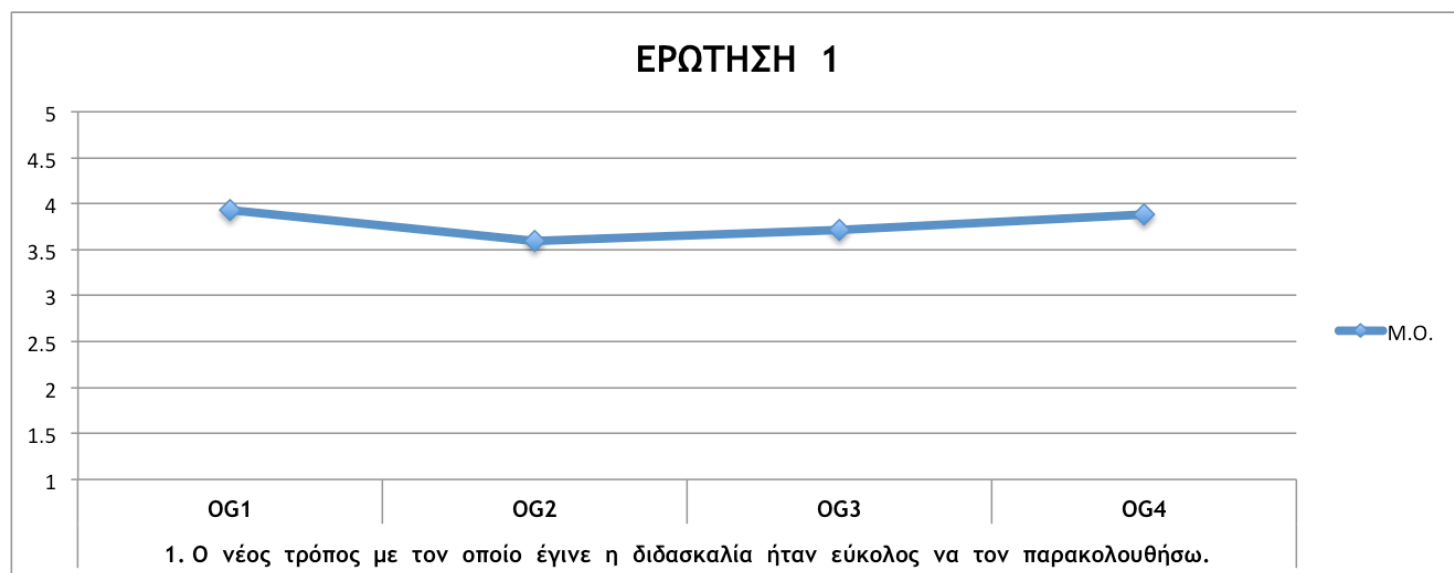
Τέλος, πριν την πραγματοποίηση των τηλεδιασκέψεων ήταν αρνητικοί (1,69) στο γεγονός ότι το να μιλούν με τον δάσκαλό τους από κοντά είναι γι' αυτούς ακριβώς το ίδιο με το να του μιλούν μέσω μιας οθόνης του Η/Υ, μια άποψη που παρέμεινε αρνητική (1,77) και μετά το τέλος των τηλεδιασκέψεων.

5.1.2 ΣΥΓΚΡΙΣΗ ONGOING (Ερευνητικό Ερώτημα 1)

ΕΡΩΤΗΣΗ 1		N	M.O.	S.D.	Sig.
1. Ο νέος τρόπος με τον οποίο έγινε η διδασκαλία ήταν εύκολος να τον παρακολουθήσω.	OG1	82	3,93	1,303	
	OG2	74	3,59	1,442	
	OG3	68	3,72	1,381	
	OG4	68	3,88	1,451	

Πίνακας 1 ONGOING (Ερώτηση 1)

Συμφωνώ απόλυτα (5), Συμφωνώ (4), Δεν έχω άποψη (3), Διαφωνώ (2), Διαφωνώ απόλυτα (1)

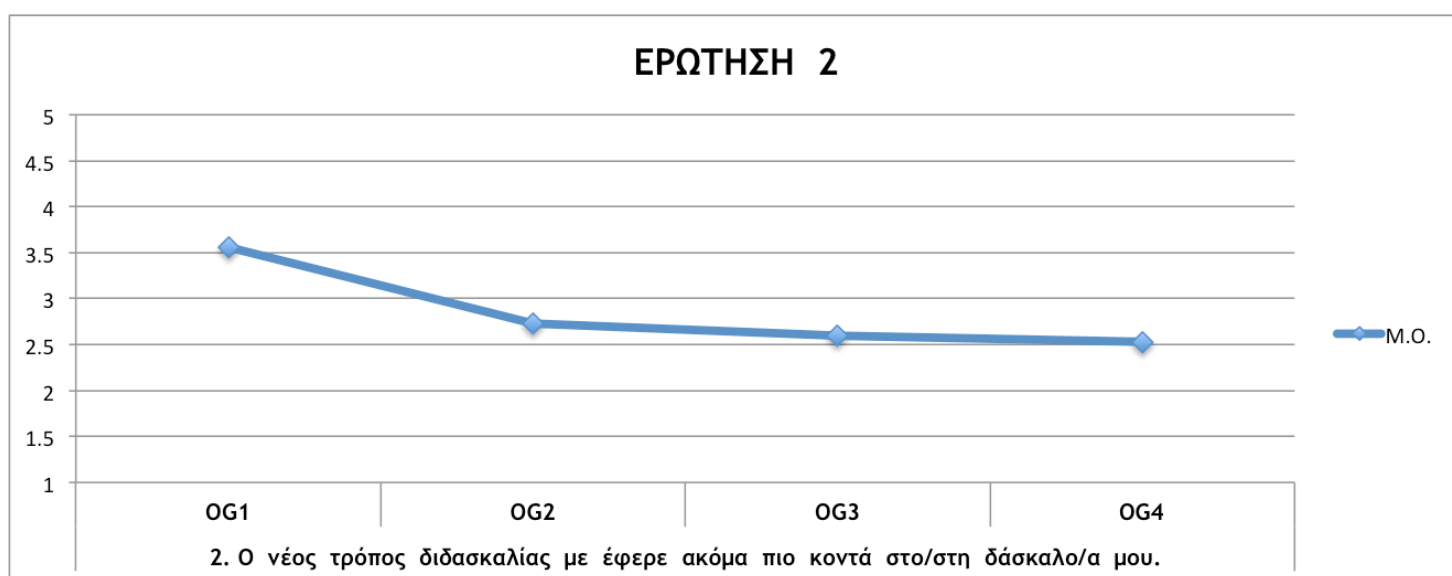

Διάγραμμα 1 ONGOING (Ερώτηση 1)

Οι μαθητές είναι θετικοί στην άποψη ότι ο νέος τρόπος με τον οποίο έγινε η διδασκαλία ήταν εύκολος να τον παρακολουθήσουν (3.93, 3.59, 3.72, 3.88)

ΕΡΩΤΗΣΗ 2		N	M.O.	S.D.	Sig.
2. Ο νέος τρόπος διδασκαλίας με έφερε ακόμα πιο κοντά στο/στη δάσκαλο/α μου.	OG1	81	3,56	1,378	.000
	OG2	74	2,73	1,529	
	OG3	68	2,6	1,457	
	OG4	68	2,53	1,45	

*Πίνακας 2 ONGOING (Ερώτηση 2)
Συμφωνώ απόλυτα (5), Συμφωνώ (4), Δεν έχω άποψη (3), Διαφωνώ (2), Διαφωνώ απόλυτα (1)*

Διάγραμμα 2 ONGOING (Ερώτηση 2)

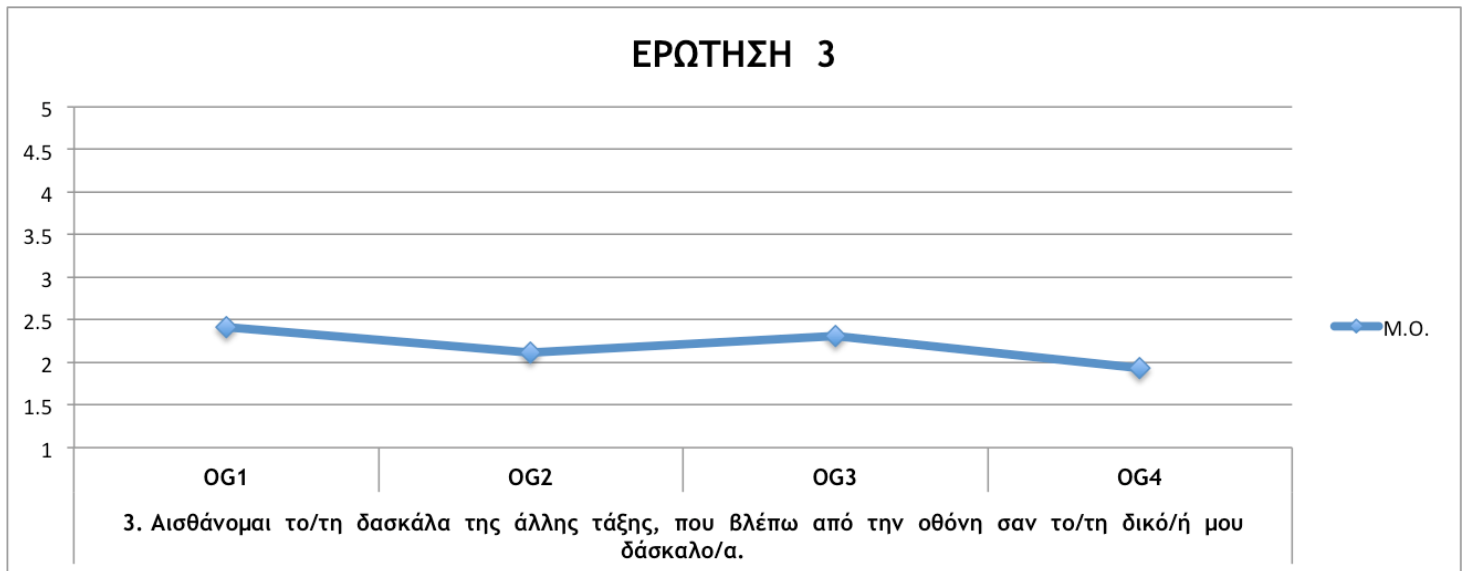
Οι μαθητές αρχικά είναι μάλλον θετικοί στην άποψη ότι ο νέος τρόπος με τον οποίο έγινε η διδασκαλία τους έφερε ακόμα πιο κοντά στο δάσκαλό τους (3.56, 2.73, 2.60, 2.53), αλλά στην πορεία των τηλεδιασκέψεων η στάση τους μεταβάλλεται σε ουδέτερη.

Επειδή η στατιστικά σημαντική διαφορά είναι μηδέν (sig=.000, $p < 0,05$), εκείνο που δείχνει να μετέβαλε τη στάση των μαθητών είναι οι τηλεδιασκέψεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 3		N	M.O.	S.D.	Sig.
3. Αισθάνομαι το/τη δασκάλα της άλλης τάξης που βλέπω από την οθόνη σαν το/τη δικό/ή μου δάσκαλο/α.	OG1	83	2,41	1,506	
	OG2	73	2,12	1,499	
	OG3	68	2,31	1,458	
	OG4	68	1,93	1,342	

Πίνακας 3 ONGOING (Ερώτηση 3)

Συμφωνώ απόλυτα (5), Συμφωνώ (4), Δεν έχω άποψη (3), Διαφωνώ (2), Διαφωνώ απόλυτα (1)

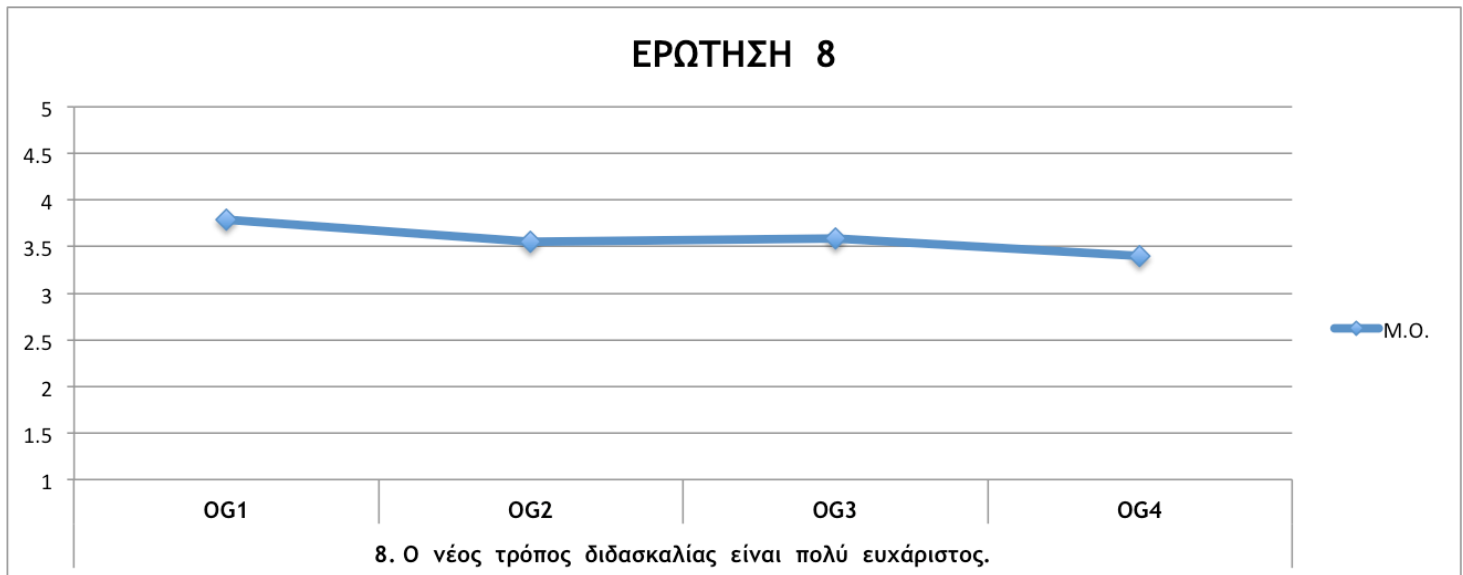
Διάγραμμα 3 ONGOING (Ερώτηση 3)

Οι μαθητές φαίνεται να είναι ουδέτεροι προς αρνητικοί στην άποψη ότι αισθάνονται τον δάσκαλο της άλλης τάξης που βλέπουν από την οθόνη σαν τον δικό τους δάσκαλο (2.41, 2.12, 2.31, 1.93).

ΕΡΩΤΗΣΗ 8		N	M.O.	S.D.	Sig.
8. Ο νέος τρόπος διδασκαλίας είναι πολύ ευχάριστος.	OG1	80	3,79	1,229	
	OG2	73	3,55	1,375	
	OG3	66	3,59	1,436	
	OG4	67	3,4	1,498	

Πίνακας 8 ONGOING (Ερώτηση 8)

Συμφωνώ απόλυτα (5), Συμφωνώ (4), Δεν έχω άποψη (3), Διαφωνώ (2), Διαφωνώ απόλυτα (1)

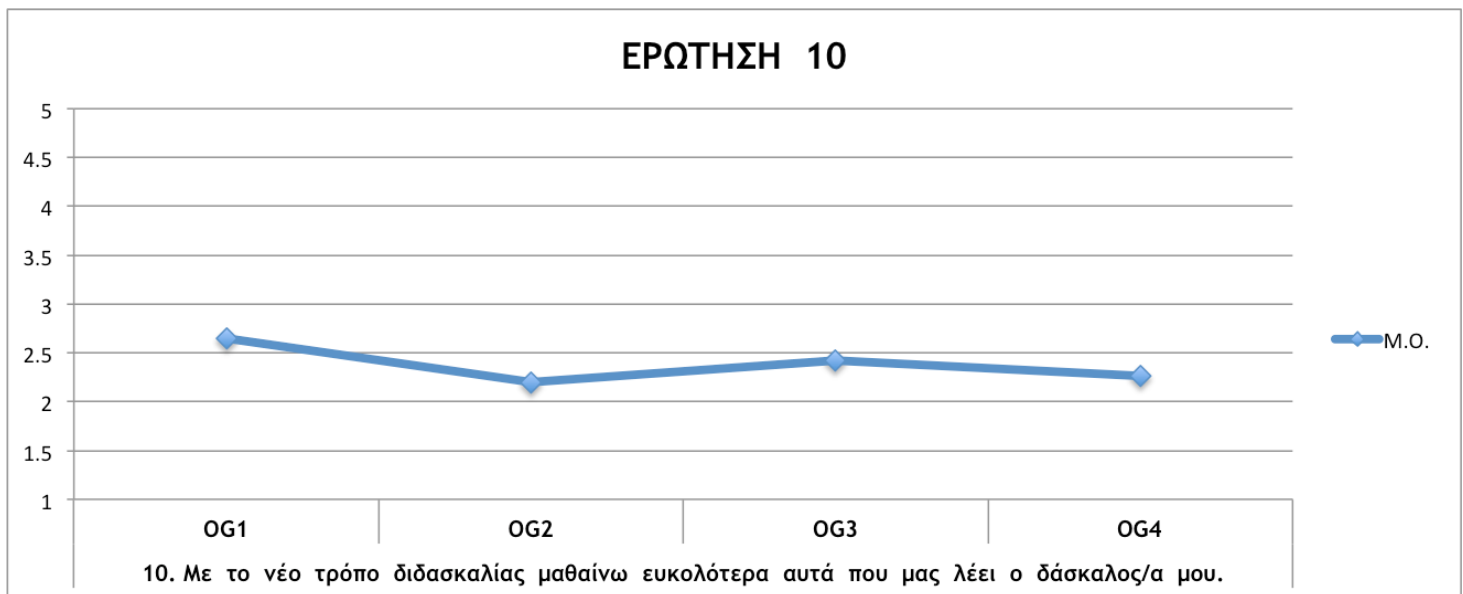

Διάγραμμα 8 ONGOING (Ερώτηση 8)

Οι μαθητές είναι μάλλον θετικοί στην άποψη ότι ο νέος τρόπος με τον οποίο έγινε η διδασκαλία είναι πολύ ευχάριστος (3.79, 3.55, 3.59, 3.40).

ΕΡΩΤΗΣΗ 10		N	M.O.	S.D.	Sig.
10. Με το νέο τρόπο διδασκαλίας μαθαίνω ευκολότερα αυτά που μας λέει ο δάσκαλος/α μου.	OG1	83	2,65	1,51	
	OG2	74	2,2	1,355	
	OG3	67	2,42	1,479	
	OG4	68	2,26	1,41	

*Πίνακας 10 ONGOING (Ερώτηση 10)
Συμφωνώ απόλυτα (5), Συμφωνώ (4), Δεν έχω άποψη (3), Διαφωνώ (2), Διαφωνώ απόλυτα (1)*

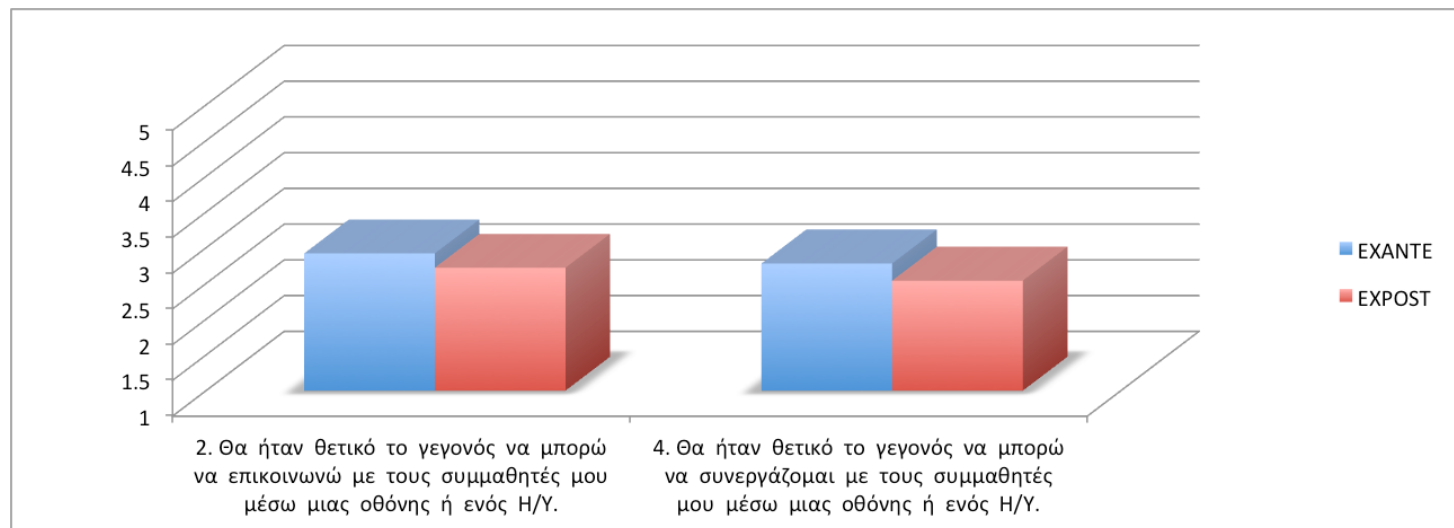
Διάγραμμα 10 ONGOING (Ερώτηση 10)

Οι μαθητές μάλλον δεν συμφωνούν με την άποψη ότι με το νέο τρόπο διδασκαλίας μαθαίνουν ευκολότερα αυτά που τους λέει ο δάσκαλό τους (2.65, 2.2, 2.42, 2.26).

5.2 Ερευνητικό Ερώτημα 2

5.2.1 ΣΥΓΚΡΙΣΗ EXANTE-EXPOST (Ερευνητικό Ερώτημα 2)					
ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ		N	M.O.	S.D.	sig.
2. Θα ήταν θετικό το γεγονός να μπορώ να επικοινωνώ με τους συμμαθητές μου μέσω μιας οθόνης ή ενός Η/Υ.	EXANTE	83	2,92	1,726	
	EXPOST	69	2,72	1,608	
4. Θα ήταν θετικό το γεγονός να μπορώ να συνεργάζομαι με τους συμμαθητές μου μέσω μιας οθόνης ή ενός Η/Υ.	EXANTE	82	2,78	1,736	
	EXPOST	68	2,54	1,53	

Πίνακας 2 EXANTE-EXPOST (Ερωτήσεις 2, 4)
Συμφωνώ απόλυτα (5), Συμφωνώ (4), Δεν έχω άποψη (3), Διαφωνώ (2), Διαφωνώ απόλυτα (1)

Διάγραμμα 2 EXANTE-EXPOST (Ερωτήσεις 2, 4)

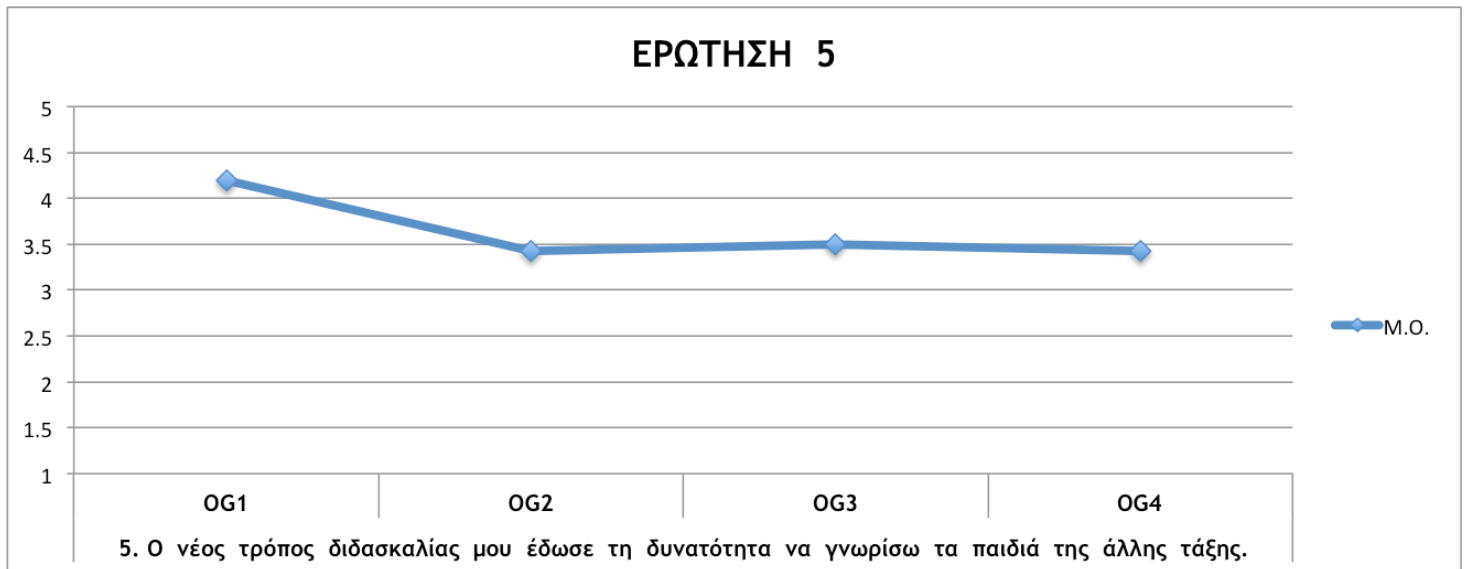
Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία, οι μαθητές αρχικά έδειξαν σε μέτριο βαθμό αρνητική στάση (2,92) στο ενδεχόμενο να μπορούν να επικοινωνούν με τους συμμαθητές τους μέσω μιας οθόνης ή ενός Η/Υ και η αρνητική αυτή στάση ενισχύθηκε ακόμα περισσότερο (2,72) μετά το τέλος των τηλεδιασκέψεων. Επίσης, έδειξαν να είναι μάλλον αρνητικοί (2,78) στο ενδεχόμενο να συνεργάζονται με τους συμμαθητές τους μέσω μιας οθόνης ή ενός Η/Υ, κάτι που ενισχύθηκε ακόμα περισσότερο (2,54) μετά το τέλος των τηλεδιασκέψεων.

5.2.2 ΣΥΓΚΡΙΣΗ ONGOING (Ερευνητικό Ερώτημα 2)

ΕΡΩΤΗΣΗ 5		N	M.O.	S.D.	Sig.
5. Ο νέος τρόπος διδασκαλίας μου έδωσε τη δυνατότητα να γνωρίσω τα παιδιά της άλλης τάξης.	OG1	83	4,2	1,227	.002
	OG2	74	3,42	1,596	
	OG3	68	3,5	1,56	
	OG4	68	3,43	1,605	

Πίνακας 5 ONGOING (Ερώτηση 5)

Συμφωνώ απόλυτα (5), Συμφωνώ (4), Δεν έχω άποψη (3), Διαφωνώ (2), Διαφωνώ απόλυτα (1)

Διάγραμμα 5 ONGOING (Ερώτηση 5)

Οι μαθητές αρχικά είναι πολύ θετικοί στην άποψη ότι ο νέος τρόπος με τον οποίο έγινε η διδασκαλία τους έδωσε τη δυνατότητα να γνωρίσουν τα παιδιά της άλλης τάξης, αλλά μέχρι το τέλος η άποψή τους μετριάζεται σημαντικά (4.2, 3.42, 3.5, 3.43).

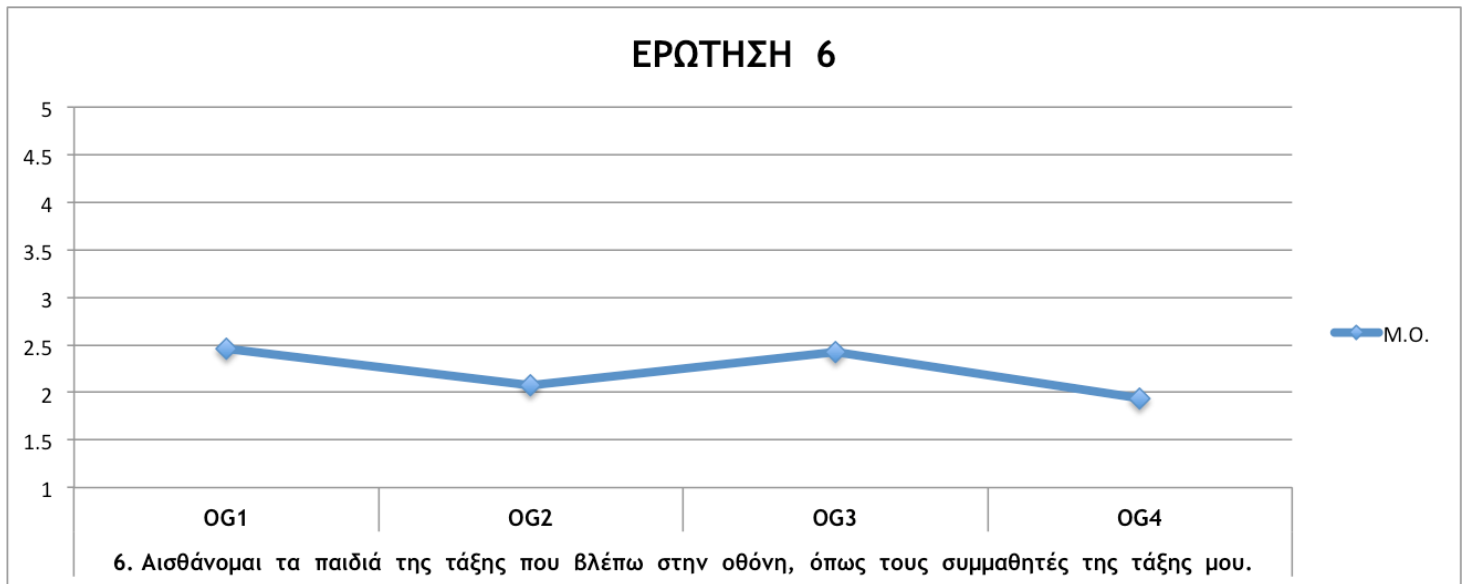
Με βάση την τιμή της Sig. (Sig = .002, $p < 0,05$) η μείωση αυτή οφείλεται στις τηλεδιασκέψεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 6		N	M.O.	S.D.	Sig.
6. Αισθάνομαι τα παιδιά της τάξης που βλέπω στην οθόνη, όπως τους συμμαθητές της τάξης μου.	OG1	83	2,46	1,525	
	OG2	73	2,07	1,475	
	OG3	67	2,42	1,499	
	OG4	68	1,94	1,413	

Πίνακας 6 ONGOING (Ερώτηση 6)

Συμφωνώ απόλυτα (5), Συμφωνώ (4), Δεν έχω άποψη (3), Διαφωνώ (2), Διαφωνώ απόλυτα (1)

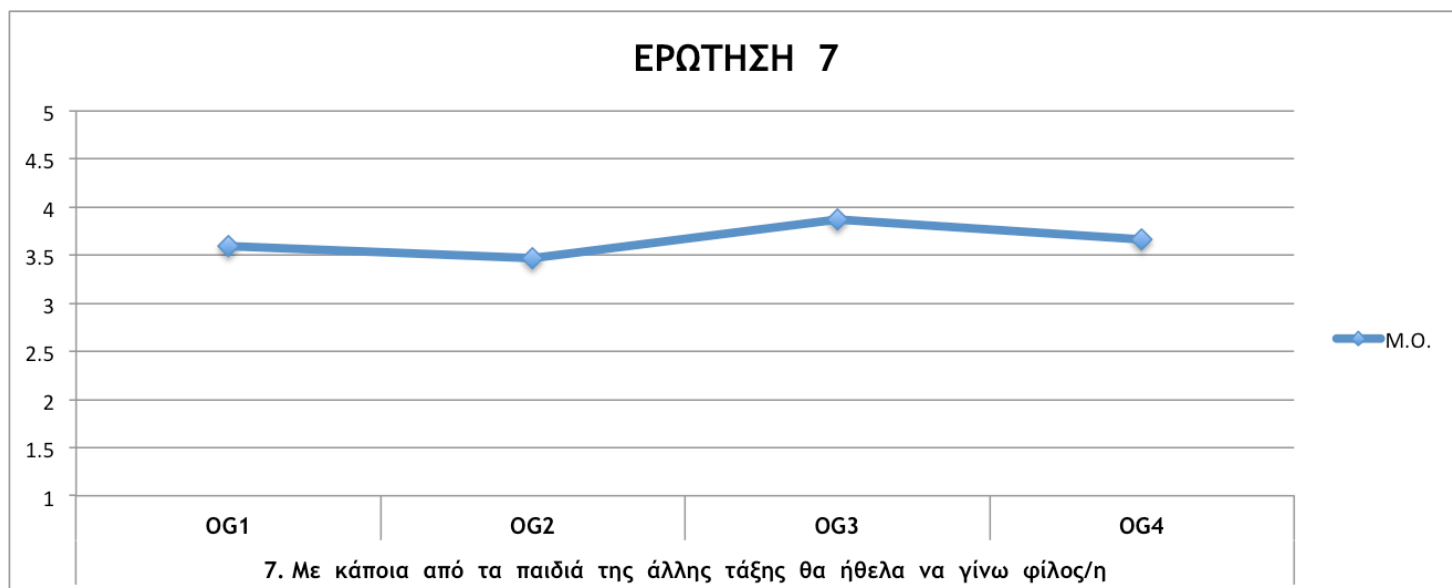
Διάγραμμα 6 ONGOING (Ερώτηση 6)

Οι μαθητές μάλλον δε συμφωνούν στην άποψη ότι αισθάνονται τα παιδιά της τάξης που βλέπουν στην οθόνη, όπως τους συμμαθητές της τάξης τους (2.46, 2.07, 2.42, 1.94).

ΕΡΩΤΗΣΗ 7		N	M.O.	S.D.	Sig.
7. Με κάποια από τα παιδιά της άλλης τάξης θα ήθελα να γίνω φίλος/η	OG1	83	3,6	1,352	
	OG2	74	3,47	1,501	
	OG3	67	3,87	1,445	
	OG4	68	3,66	1,589	

Πίνακας 7 ONGOING (Ερώτηση 7)

Συμφωνώ απόλυτα (5), Συμφωνώ (4), Δεν έχω άποψη (3), Διαφωνώ (2), Διαφωνώ απόλυτα (1)

Διάγραμμα 7 ONGOING (Ερώτηση 7)

Οι μαθητές είναι μάλλον θετικοί με την άποψη ότι θα ήθελαν να γίνουν φίλοι με κάποια από τα παιδιά της άλλης τάξης (3.6, 3.47, 3.87, 3.66)

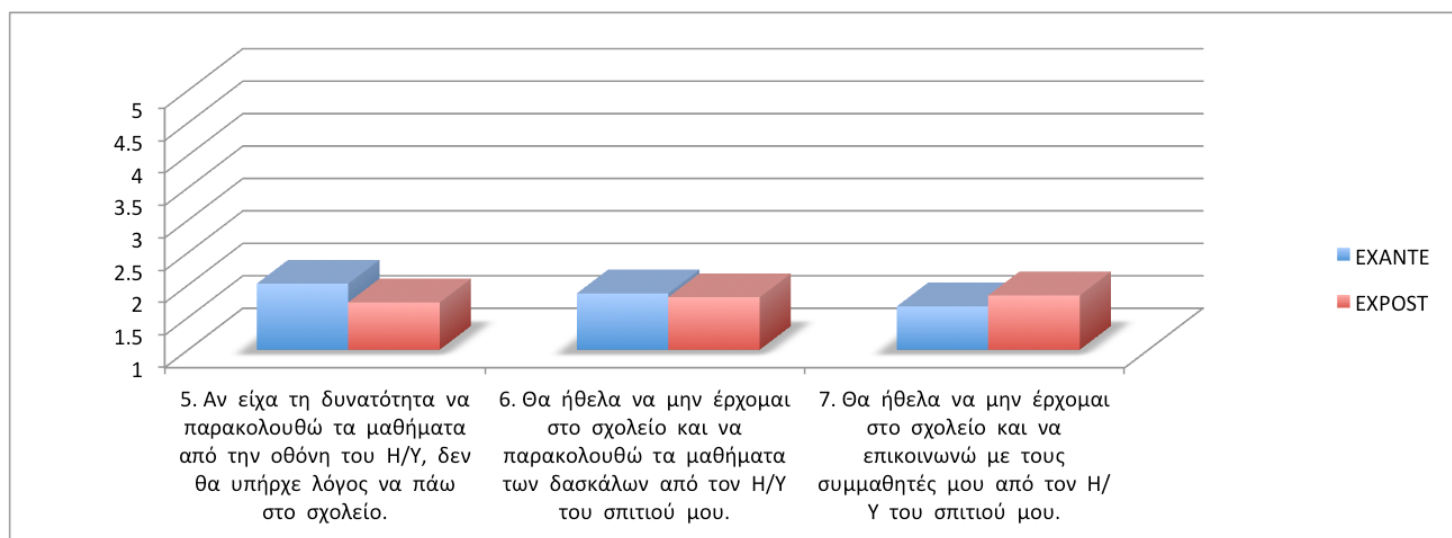
5.3 Ερευνητικό Ερώτημα 3

5.3.1 ΣΥΓΚΡΙΣΗ EXANTE-EXPOST (Ερευνητικό Ερώτημα 3)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ		N	M.O.	S.D.	sig.
5. Αν είχα τη δυνατότητα να παρακολουθώ τα μαθήματα από την οθόνη του Η/Υ, δεν θα υπήρχε λόγος να πάω στο σχολείο.	EXANTE	83	2,02	1,546	
	EXPOST	66	1,73	1,284	
6. Θα ήθελα να μην έρχομαι στο σχολείο και να παρακολουθώ τα μαθήματα των δασκάλων από τον Η/Υ του σπιτιού μου.	EXANTE	83	1,87	1,404	
	EXPOST	68	1,81	1,341	
7. Θα ήθελα να μην έρχομαι στο σχολείο και να επικοινωνώ με τους συμμαθητές μου από τον Η/Υ του σπιτιού μου.	EXANTE	82	1,67	1,306	
	EXPOST	69	1,84	1,431	

Πίνακας 3 EXANTE-EXPOST (Ερωτήσεις 5, 6, 7)

Συμφωνώ απόλυτα (5), Συμφωνώ (4), Δεν έχω άποψη (3), Διαφωνώ (2), Διαφωνώ απόλυτα (1)

Διάγραμμα 3 EXANTE-EXPOST (Ερωτήσεις 5, 6, 7)

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία, οι μαθητές αρχικά έδειξαν αρνητική στάση (2,02) στο ενδεχόμενο να παρακολουθούν τα μαθήματα από την οθόνη του Η/Υ και η αρνητική αυτή στάση ενισχύθηκε ακόμα περισσότερο (1,73) μετά το τέλος των τηλεδιασκέψεων.

Επίσης, έδειξαν να είναι αρνητικοί (1,87) στο ενδεχόμενο να μην πηγαίνουν στο σχολείο και να παρακολουθούν τα μαθήματα των δασκάλων από τον Η/Υ του σπιτιού τους, στάση που παρέμεινε αρνητική (1,81) μετά το τέλος των τηλεδιασκέψεων.

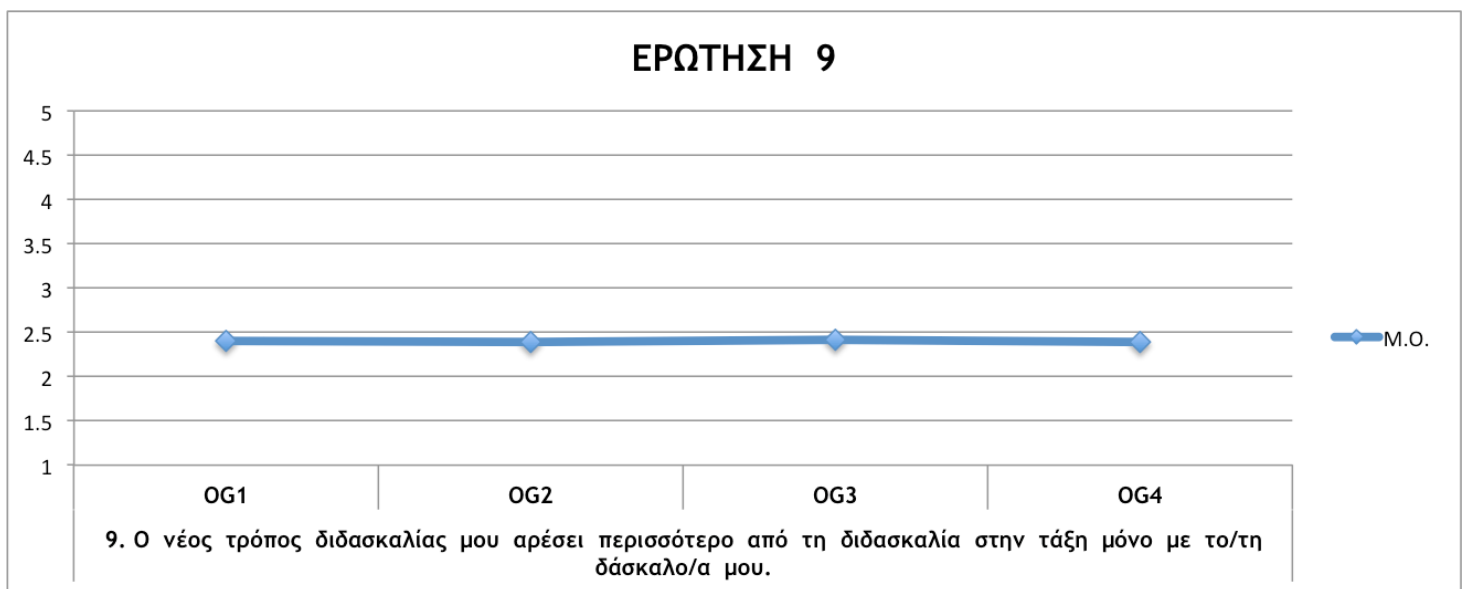
Επιπλέον, πριν την πραγματοποίηση των τηλεδιασκέψεων ήταν αρνητικοί (1,67) στο ενδεχόμενο να επικοινωνούν με τους συμμαθητές τους από τον Η/Υ του σπιτιού τους χωρίς να χρειάζεται να πηγαίνουν στο σχολείο, μια στάση που παρέμεινε αρνητική (1,84) και μετά το τέλος των τηλεδιασκέψεων.

5.3.2 ΣΥΓΚΡΙΣΗ ONGOING (Ερευνητικό Ερώτημα 3)

ΕΡΩΤΗΣΗ 9		N	M.O.	S.D.	Sig.
9. Ο νέος τρόπος διδασκαλίας μου αρέσει περισσότερο από τη διδασκαλία στην τάξη μόνο με το/τη δάσκαλο/α μου.	OG1	83	2,4	1,497	
	OG2	74	2,39	1,469	
	OG3	68	2,41	1,528	
	OG4	67	2,39	1,557	

Πίνακας 9 ONGOING (Ερώτηση 9)

Συμφωνώ απόλυτα (5), Συμφωνώ (4), Δεν έχω άποψη (3), Διαφωνώ (2), Διαφωνώ απόλυτα (1)

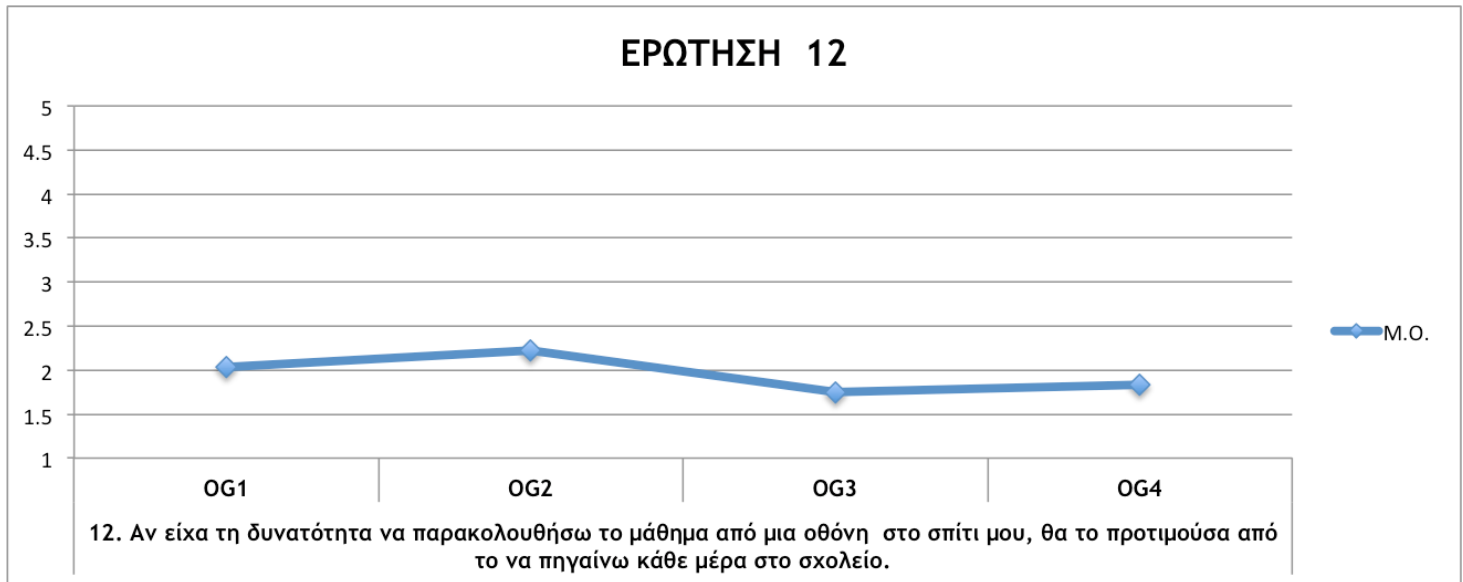
Διάγραμμα 9 ONGOING (Ερώτηση 9)

Οι μαθητές είναι ουδέτεροι με την άποψη ότι ο νέος τρόπος με τον οποίο έγινε η διδασκαλία τους αρέσει περισσότερο από τη διδασκαλία στην τάξη μόνο με το δάσκαλό τους (2.4, 2.39, 2.41, 2.39).

ΕΡΩΤΗΣΗ 12		N	M.O.	S.D.	Sig.
12. Αν είχα τη δυνατότητα να παρακολουθήσω το μάθημα από μια οθόνη στο σπίτι μου, θα το προτιμούσα από το να πηγαίνω κάθε μέρα στο σχολείο.	OG1	80	2,03	1,492	
	OG2	72	2,22	1,585	
	OG3	63	1,75	1,295	
	OG4	65	1,83	1,409	

Πίνακας 12 ONGOING (Ερώτηση 12)

Συμφωνώ απόλυτα (5), Συμφωνώ (4), Δεν έχω άποψη (3), Διαφωνώ (2), Διαφωνώ απόλυτα (1)

Διάγραμμα 12 ONGOING (Ερώτηση 12)

Οι μαθητές είναι αρνητικοί με το ενδεχόμενο ότι αν είχαν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν το μάθημα από μια οθόνη στο σπίτι τους, θα το προτιμούσαν από το να πηγαίνουν κάθε μέρα στο σχολείο (2.03, 2.22, 1.75, 1.83).

ΕΡΩΤΗΣΗ 13

Η ερώτηση 13 αναπτύσσεται σε πέντε υποερωτήματα στα οποία ο μαθητής δηλώνει ότι συμφωνεί ή διαφωνεί.

Οι τιμές που έχουν είναι «ΝΑΙ=1» και «ΟΧΙ=2».

Μικρός Μ.Ο. εκφράζει συμφωνία, ενώ μεγάλος Μ.Ο. διαφωνία.

ΕΡΩΤΗΣΗ 13-a		N	M.O.	S.D.
13-a. Θα ήθελα όλα τα μαθήματα να γίνονται όπως μέχρι σήμερα στην τάξη μου, μόνο με το δάσκαλο/α μου.	OG1	83	1,61	0,49
	OG2	74	1,5	0,503
	OG3	68	1,59	0,496
	OG4	68	1,49	0,503

ΕΡΩΤΗΣΗ 13-b		N	M.O.	S.D.
13-b. Θα ήθελα περισσότερα μαθήματα να γίνονται στο σχολείο μου με το νέο τρόπο διδασκαλίας μέσω τηλεδιάσκεψης	OG1	83	1,95	0,215
	OG2	74	1,88	0,329
	OG3	68	1,88	0,325
	OG4	68	1,96	0,207

ΕΡΩΤΗΣΗ 13-c		N	M.O.	S.D.
13-c. Θα ήθελα όλα τα μαθήματα να γίνονται στο σχολείο μου με το νέο τρόπο διδασκαλίας μέσω τηλεδιάσκεψης	OG1	83	1,95	0,215
	OG2	74	1,93	0,253
	OG3	68	1,96	0,207
	OG4	68	1,9	0,306

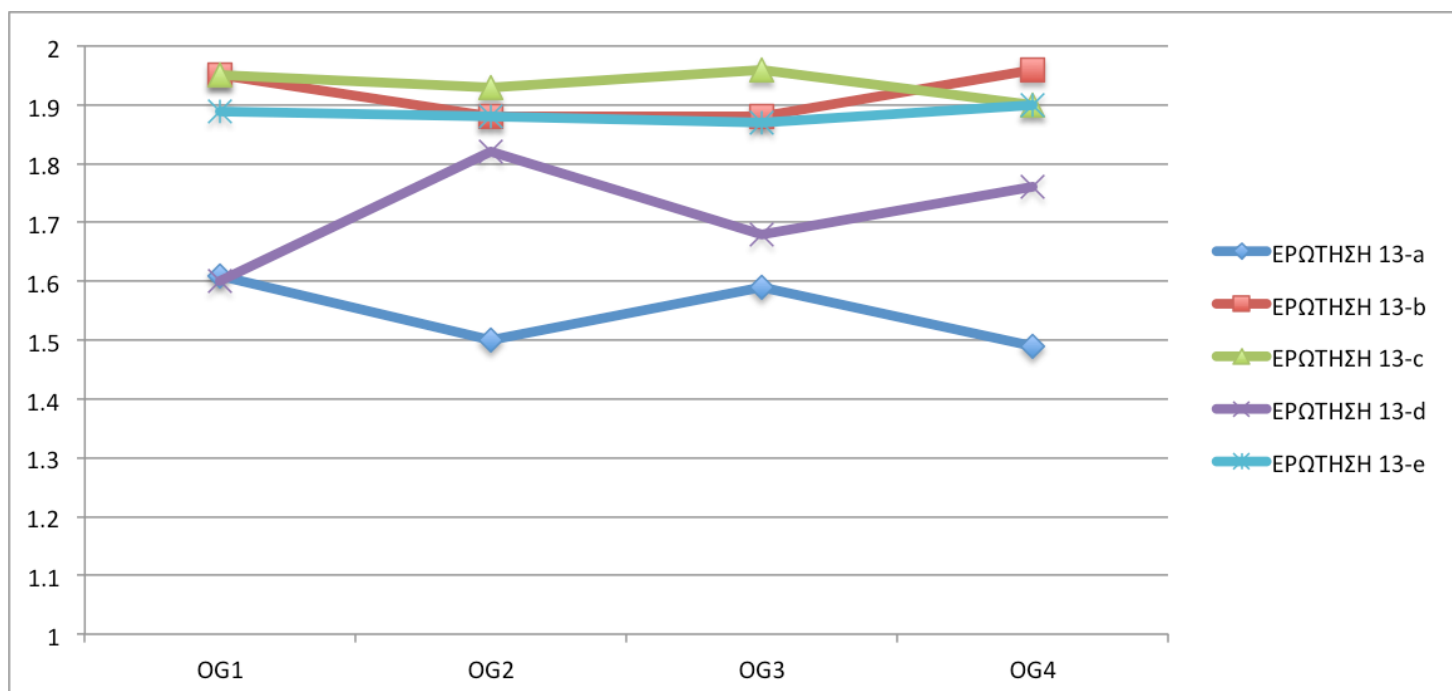
ΕΡΩΤΗΣΗ 13-d		N	M.O.	S.D.
13-d. Θα ήθελα τα μαθήματα να συνδυάζουν τόσο τη διδασκαλία με το δάσκαλο/α μου στην τάξη, όσο και τη διδασκαλία με το νέο τρόπο μέσω τηλεδιάσκεψης	OG1	83	1,6	0,492
	OG2	74	1,82	0,383
	OG3	68	1,68	0,471
	OG4	68	1,76	0,427

ΕΡΩΤΗΣΗ 13-e		N	M.O.	S.D.
13-e Δεν έχω άποψη	OG1	83	1,89	0,313
	OG2	74	1,88	0,329
	OG3	68	1,87	0,341
	OG4	68	1,9	0,306

Πίνακες 13a-13b-13c-13d-13e ONGOING (Ερώτηση 13)
ΝΑΙ (1), ΟΧΙ (2)

	ΕΡΩΤΗΣΗ 13-a		ΕΡΩΤΗΣΗ 13-b		ΕΡΩΤΗΣΗ 13-c		ΕΡΩΤΗΣΗ 13-d		ΕΡΩΤΗΣΗ 13-e	
	M.O.	S.D.	M.O.	S.D.	M.O.	S.D.	M.O.	S.D.	M.O.	S.D.
OG1	1,61	0,49	1,95	0,215	1,95	0,215	1,6	0,492	1,89	0,313
OG2	1,5	0,503	1,88	0,329	1,93	0,253	1,82	0,383	1,88	0,329
OG3	1,59	0,496	1,88	0,325	1,96	0,207	1,68	0,471	1,87	0,341
OG4	1,49	0,503	1,96	0,207	1,9	0,306	1,76	0,427	1,9	0,306

Πίνακας 13 ONGOING (Ερώτηση 13)
ΝΑΙ (1), ΟΧΙ (2)

Διάγραμμα 13 ONGOING (Ερώτηση 13)

Οι μαθητές φαίνεται να συμφωνούν σε μεγαλύτερο βαθμό με την άποψη ότι επιθυμούν όλα τα μαθήματα να γίνονται όπως μέχρι σήμερα στην τάξη μόνο με το δάσκαλό τους. Στην ερώτηση 13, το υποερώτημα (A) έχει το μικρότερο M.O., δηλ. μεγαλύτερο ποσοστό καταφατικών απαντήσεων από τα υπόλοιπα.

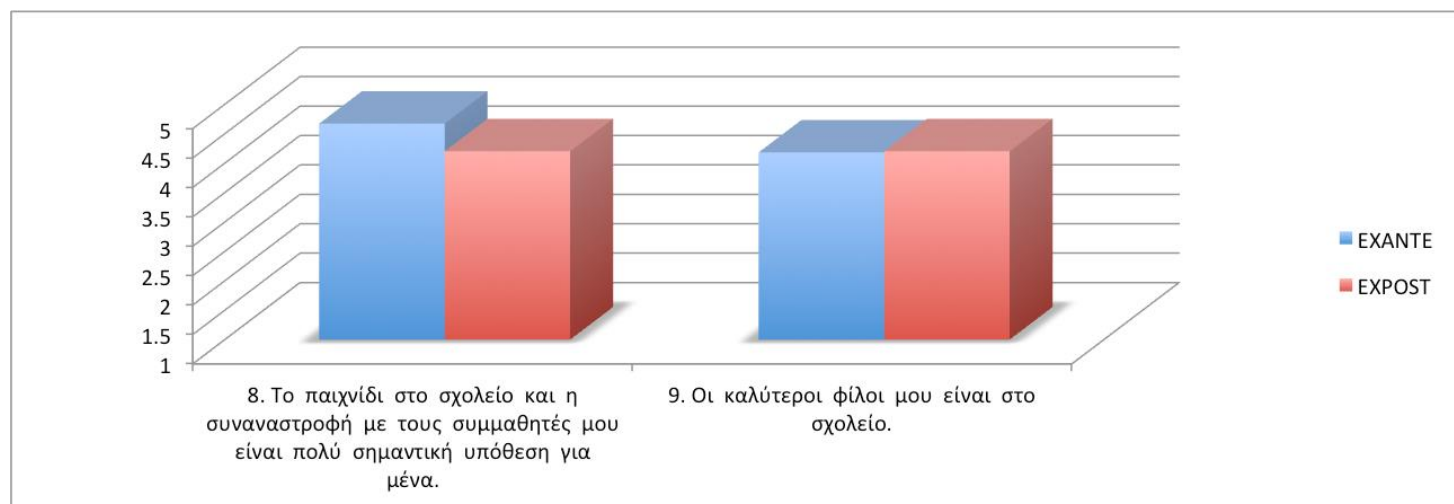
5.4 Ερευνητικό Ερώτημα 4

5.4.1 ΣΥΓΚΡΙΣΗ EXANTE-EXPOST (Ερευνητικό Ερώτημα 4)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ		N	M.O.	S.D.	sig.
8. Το παιχνίδι στο σχολείο και η συναναστροφή με τους συμμαθητές μου είναι πολύ σημαντική υπόθεση για μένα.	EXANTE	83	4,67	0,87	
	EXPOST	69	4,2	1,36	
9. Οι καλύτεροι φίλοι μου είναι στο σχολείο.	EXANTE	84	4,18	1,21	
	EXPOST	69	4,2	1,36	

Πίνακας 4 EXANTE-EXPOST (Ερωτήσεις 8, 9)

Συμφωνώ απόλυτα (5), Συμφωνώ (4), Δεν έχω άποψη (3), Διαφωνώ (2), Διαφωνώ απόλυτα (1)

Διάγραμμα 4 EXANTE-EXPOST (Ερωτήσεις 8,9)

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία, οι μαθητές αρχικά έδειξαν ότι συμφωνούν σχεδόν απόλυτα (4,67) με την άποψη ότι το παιχνίδι και η συναναστροφή με τους συμμαθητές είναι πολύ σημαντική υπόθεση γι'αυτούς, άποψη που παρέμεινε σχεδόν ίδια (4,2) μετά το τέλος των τηλεδιασκέψεων.

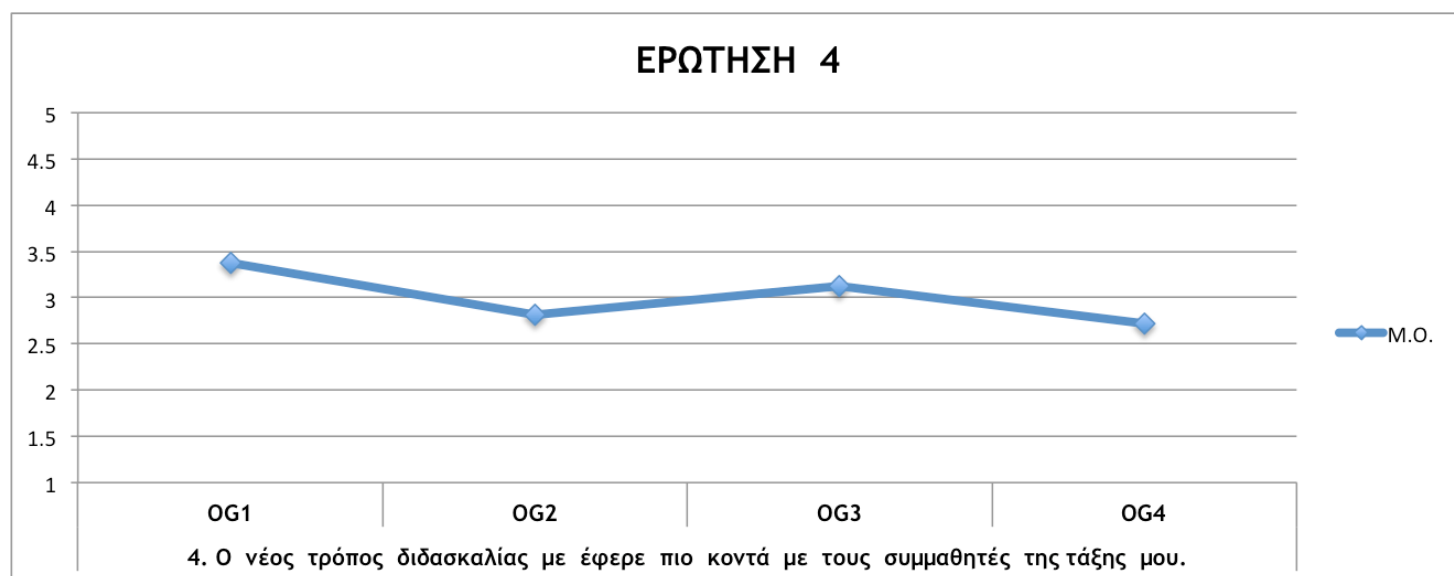
Επίσης, συμφωνούν (4,18) στο ότι οι καλύτεροι φίλοι τους είναι στο σχολείο, μια άποψη που έμεινε ίδια (4,2) μετά το τέλος των τηλεδιασκέψεων.

5.4.2 ΣΥΓΚΡΙΣΗ ONGOING (Ερευνητικό Ερώτημα 4)

ΕΡΩΤΗΣΗ 4		N	M.O.	S.D.	Sig.
4. Ο νέος τρόπος διδασκαλίας με έφερε πιο κοντά με τους συμμαθητές της τάξης μου.	OG1	82	3,38	1,512	
	OG2	74	2,81	1,532	
	OG3	67	3,13	1,65	
	OG4	67	2,72	1,704	

Πίνακας 4 ONGOING (Ερώτηση 4)

Συμφωνώ απόλυτα (5), Συμφωνώ (4), Δεν έχω άποψη (3), Διαφωνώ (2), Διαφωνώ απόλυτα (1)

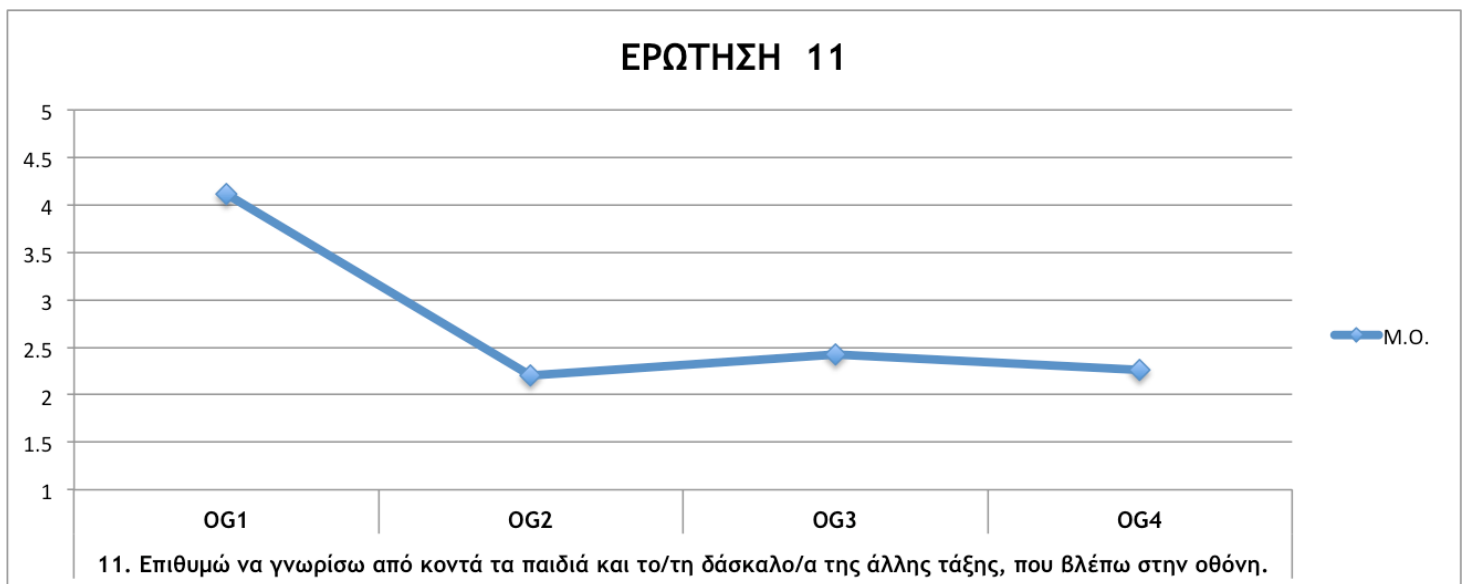
Διάγραμμα 4 ONGOING (Ερώτηση 4)

Οι μαθητές στην αρχή αποδέχονται σε μέτριο βαθμό την άποψη ότι ο νέος τρόπος με τον οποίο έγινε η διδασκαλία τους έφερε πιο κοντά με τους συμμαθητές της τάξης τους (3.38, 2.81, 3.13, 2.72), κατά τη διάρκεια των τηλεδιασκέψεων όμως, η αποδοχή της αυξομειώνεται.

ΕΡΩΤΗΣΗ 11		N	M.O.	S.D.	Sig.
11. Επιθυμώ να γνωρίσω από κοντά τα παιδιά και το/τη δάσκαλο/α της άλλης τάξης, που βλέπω στην οθόνη.	OG1	83	4,11	1,19	
	OG2	74	2,2	1,355	
	OG3	67	2,42	1,479	
	OG4	68	2,26	1,41	

Πίνακας 11 ONGOING (Ερώτηση 11)

Συμφωνώ απόλυτα (5), Συμφωνώ (4), Δεν έχω άποψη (3), Διαφωνώ (2), Διαφωνώ απόλυτα (1)

Διάγραμμα 11 ONGOING (Ερώτηση 11)

Οι μαθητές ενώ αρχικά ήταν πολύ θετικοί στο ενδεχόμενο να γνωρίσουν από κοντά τα παιδιά και το δάσκαλο της άλλης τάξης που βλέπουν στην οθόνη, κατά τη διάρκεια και μέχρι το τέλος του προγράμματος των τηλεδιασκέψεων η στάση τους άλλαξε και μάλλον δεν επιθυμούν πλέον κάτι τέτοιο. (4.11, 2.2, 2.42, 2.26).

5.5 Ερευνητικό Ερώτημα 5

Το Ψυχολογικό Κλίμα Της Τάξης

ΤΟ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΟ ΚΛΙΜΑ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ											
	ΣΧΟΛΕΙΟ	Δ.Σ. ΨΥΧΙΚΟΥ		Δ.Σ. ΑΣΚΥΦΟΥ		Δ.Σ. ΚΥΘΝΟΥ		Δ.Σ. ΧΑΤΖΗΒΕΗ		Δ.Σ. ΚΕΡΚΥΡΑΣ	
ΔΙΑΣΤΑΣΗ		Μ.Ο.	S.D.	Μ.Ο.	S.D.	Μ.Ο.	S.D.	Μ.Ο.	S.D.	Μ.Ο.	S.D.
ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ (SATISFACTION)	ΠΡΙΝ	14,05	1,39	11,33	2,94	12,50	3,24	12,13	2,24	12,23	2,77
	ΜΕΤΑ	14,37	1,16	15,00	0,00	13,30	2,62	14,60	0,82	-	-
ΔΙΕΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ (FRICTION)	ΠΡΙΝ	7,84	2,52	13,33	1,97	8,80	2,59	7,64	2,65	12,38	3,40
	ΜΕΤΑ	7,95	2,86	12,60	0,89	8,00	2,71	8,00	2,79	-	-
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ (COMPETIVENESS)	ΠΡΙΝ	9,42	2,80	13,67	1,63	10,30	2,62	11,09	3,33	13,31	2,56
	ΜΕΤΑ	9,84	3,55	14,20	1,10	11,70	3,33	10,80	3,11	-	-
ΔΥΣΚΟΛΙΑ (DIFFICULTY)	ΠΡΙΝ	6,79	2,30	8,67	2,34	6,37	1,64	6,83	2,69	9,00	3,06
	ΜΕΤΑ	7,11	2,78	5,00	0,00	5,80	1,99	6,50	2,42	-	-
ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ (COHESIVENESS)	ΠΡΙΝ	13,32	2,43	8,67	3,67	11,80	3,52	11,00	2,96	8,23	3,32
	ΜΕΤΑ	12,56	2,87	14,60	0,89	12,50	2,67	10,30	2,62	-	-

Δ.Σ. ΨΥΧΙΚΟΥ						
ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ	ΠΡΙΝ			ΜΕΤΑ		
	N	Mean	S.D.	N	Mean	S.D.
ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ (SATISFACTION)	19	14,05	1,39	19	14,37	1,16
ΔΙΕΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ (FRICTION)	19	7,84	2,52	19	7,95	2,86
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ (COMPETIVENESS)	19	9,42	2,80	19	9,84	3,55
ΔΥΣΚΟΛΙΑ (DIFFICULTY)	19	6,79	2,30	18	7,11	2,78
ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ (COHESIVENESS)	19	13,32	2,43	18	12,56	2,87

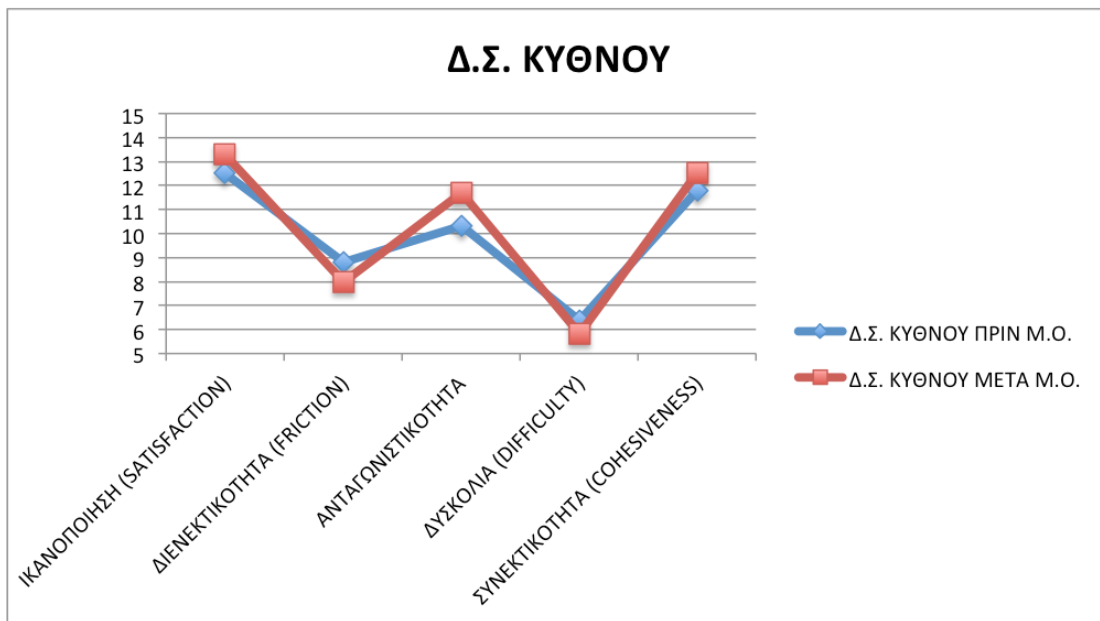
Με δεδομένο το εύρος των τιμών που μπορεί να λάβει η κάθε διάσταση (5-15), προκύπτει η διαπίστωση ότι τόσο πριν όσο και μετά το τέλος του προγράμματος της τηλεδιάσκεψης, το Δ.Σ. Ψυχικού παρουσιάζει υψηλές τιμές στις διαστάσεις της ικανοποίησης και της συνεκτικότητας. Η διάσταση της ανταγωνιστικότητας έχει μέτρια τιμή, ενώ η διενεκτικότητα και η δυσκολία εμφανίζονται με χαμηλές τιμές.

Δ.Σ. ΑΣΚΥΦΟΥ						
ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ	ΠΡΙΝ			ΜΕΤΑ		
	N	Mean	S.D.	N	Mean	S.D.
ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ (SATISFACTION)	6	11,33	2,94	5	15,00	0,00
ΔΙΕΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ (FRICTION)	6	13,33	1,97	5	12,60	0,89
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ (COMPETIVENESS)	6	13,67	1,63	5	14,20	1,10
ΔΥΣΚΟΛΙΑ (DIFFICULTY)	6	8,67	2,34	5	5,00	0,00
ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ (COHESIVENESS)	6	8,67	3,67	5	14,60	0,89

Στο Δ.Σ. Ασκύφου προκύπτει ότι υπάρχουν αρκετά μεγάλες διακυμάνσεις πριν και μετά την τηλεδιάσκεψη στις διαστάσεις της ικανοποίησης, της δυσκολίας και της συνεκτικότητας. Συγκεκριμένα, μετά την τηλεδιάσκεψη, η τιμή της συνεκτικότητας ανεβαίνει κατακόρυφα, ενώ η τιμή της ικανοποίησης φτάνει στην ανώτερη τιμή (15). Η τιμή της ανταγωνιστικότητας παραμένει πολύ υψηλή. Αντίθετα, η τιμή της δυσκολίας πέφτει στην κατώτερη τιμή (5), ενώ η διενεκτικότητα, αν και πέφτει μετά την τηλεδιάσκεψη παραμένει σε αρκετά υψηλό επίπεδο. Στο σημείο αυτό είναι αναγκαία η επισήμανση ότι οι πολύ υψηλές τιμές στην ανταγωνιστικότητα και τη συνεκτικότητα εκλαμβάνονται ως αρνητικά στοιχεία του ψυχολογικού κλίματος (Ματσαγγούρας, 2003).

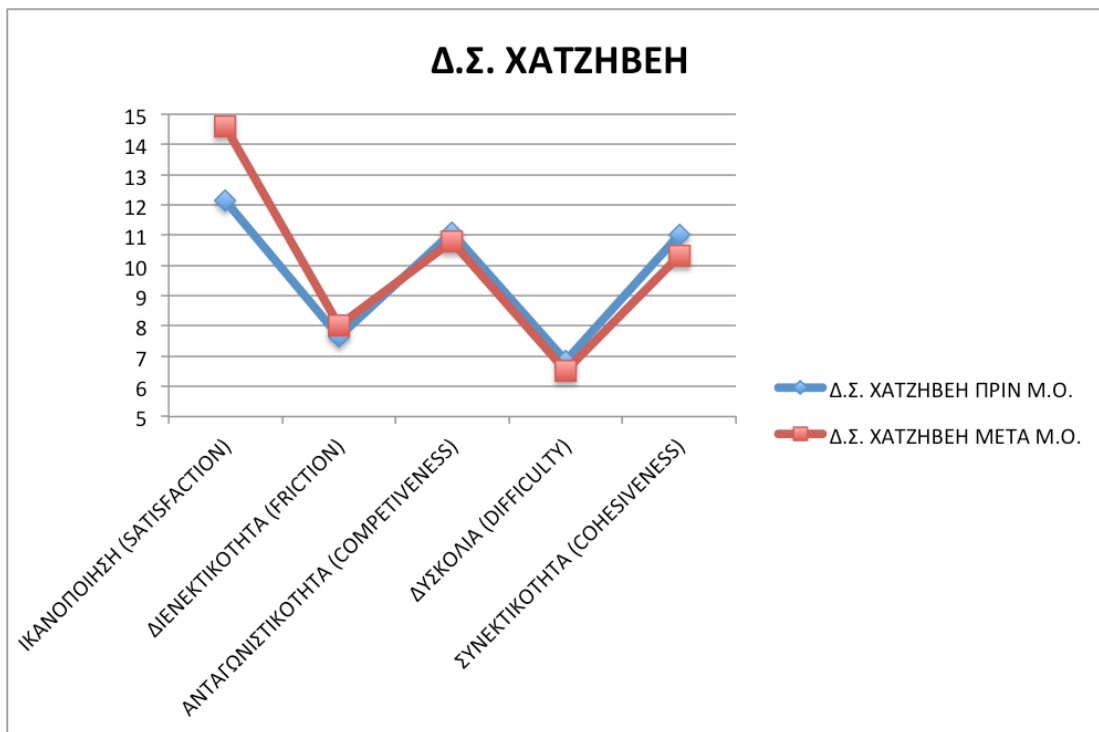
Δ.Σ. ΚΥΘΟΥ						
ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ	ΠΡΙΝ			ΜΕΤΑ		
	N	Mean	S.D.	N	Mean	S.D.
ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ (SATISFACTION)	20	12,50	3,24	20	13,30	2,62
ΔΙΕΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ (FRICTION)	20	8,80	2,59	20	8,00	2,71
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ (COMPETIVENESS)	20	10,30	2,62	20	11,70	3,33
ΔΥΣΚΟΛΙΑ (DIFFICULTY)	19	6,37	1,64	20	5,80	1,99
ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ (COHESIVENESS)	20	11,80	3,52	20	12,50	2,67

Στο Δ.Σ. Κύθνου οι τιμές των διαστάσεων σε γενικές γραμμές παραμένουν σε σταθερά επίπεδα πριν και μετά την τηλεδιάσκεψη. Η ικανοποίηση και η συνεκτικότητα έχουν ψηλές τιμές τόσο πριν όσο και μετά την τηλεδιάσκεψη, ενώ η ανταγωνιστικότητα παρουσιάζει μικρή ανοδική πορεία μετά την τηλεδιάσκεψη. Οι τιμές της διενεκτικότητας και της δυσκολίας παρουσιάζουν ελαφριά πτώση μετά την τηλεδιάσκεψη με τη δυσκολία να φτάνει σχεδόν στην κατώτατη τιμή (5,80) γεγονός που θεωρείται αρνητικό στοιχείο.

Δ.Σ. ΧΑΤΖΗΒΕΗ

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ	ΠΡΙΝ			ΜΕΤΑ		
	N	Mean	S.D.	N	Mean	S.D.
ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ (SATISFACTION)	23	12,13	2,24	20	14,60	0,82
ΔΙΕΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ (FRICTION)	22	7,64	2,65	20	8,00	2,79
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ (COMPETIVENESS)	23	11,09	3,33	20	10,80	3,11
ΔΥΣΚΟΛΙΑ (DIFFICULTY)	23	6,83	2,69	20	6,50	2,42
ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ (COHESIVENESS)	22	11,00	2,96	20	10,30	2,62

Στο Δ.Σ. Χατζηβέη εκτός από την ικανοποίηση που μετά την τηλεδιάσκεψη άγγιξε σχεδόν την ανώτερη τιμή (14,60), οι υπόλοιπες διαστάσεις παρέμειναν σχεδόν σταθερές. Η ανταγωνιστικότητα και η συνεκτικότητα εμφανίζουν μέτριες τιμές, ενώ η διενεκτικότητα και η δυσκολία χαμηλές τιμές.

Δ.Σ. ΚΕΡΚΥΡΑΣ

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ	ΠΡΙΝ			ΜΕΤΑ		
	N	Mean	S.D.	N	Mean	S.D.
ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ (SATISFACTION)	13	12,23	2,77	-	-	-
ΔΙΕΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ (FRICTION)	13	12,38	3,40	-	-	-
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ (COMPETIVENESS)	13	13,31	2,56	-	-	-
ΔΥΣΚΟΛΙΑ (DIFFICULTY)	13	9,00	3,06	-	-	-
ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ (COHESIVENESS)	13	8,23	3,32	-	-	-

Στο Δ.Σ. Κέρκυρας υπάρχει καταγραφή των διαστάσεων μόνο πριν την έναρξη του προγράμματος των τηλεδιασκέψεων, ως εξής: Οι διαστάσεις της ικανοποίησης, της διενεκτικότητας και της ανταγωνιστικότητας παρουσιάζουν πολύ υψηλές τιμές, ενώ η δυσκολία και η διενεκτικότητα μέτριες προς χαμηλές.

6. Ανάλυση Αποτελεσμάτων

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΩΤΗΜΑ 1:

Πώς αντιμετωπίζουν οι μαθητές το ενδεχόμενο ότι μπορούν να επικοινωνούν και να κάνουν μάθημα με τον δάσκαλο τους μέσω τηλεδιάσκεψης;

Κατά πόσο η συμμετοχή τους στις τηλεδιασκέψεις επηρέασε τις αρχικές τους απόψεις;

- Οι μαθητές δηλώνουν ουδέτεροι προς αρνητικοί στο ενδεχόμενο επικοινωνίας με το δάσκαλό τους μέσω μιας οθόνης ή ενός Η/Υ.
- Οι μαθητές έδειξαν να είναι μάλλον αρνητικοί στο ενδεχόμενο να παρακολουθούν το δάσκαλό τους να τους κάνει μάθημα μέσω μιας οθόνης ή ενός Η/Υ.
- Η φυσική παρουσία του δασκάλου είναι πολύ σημαντική για τους μαθητές και δεν μπορεί να αντικατασταθεί από μια οθόνη.
- Οι μαθητές δεν δυσκολεύτηκαν να παρακολουθήσουν τη διδασκαλία μέσω τηλεδιάσκεψης.
- Ο νέος τρόπος διδασκαλίας δεν τους έφερε πιο κοντά στο δάσκαλό τους.
- Δεν αισθάνονται τον δάσκαλο της απομακρυσμένης τάξης σαν τον δικό τους.
- Είναι επιφυλακτικοί για το αν ο νέος τρόπος διδασκαλίας είναι ευχάριστος.
- Οι μαθητές πιστεύουν ότι δεν μαθαίνουν ευκολότερα με το νέο τρόπο διδασκαλίας

Η συμμετοχή τους στην τηλεδιάσκεψη δεν επηρέασε τις αρχικές τους απόψεις.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΩΤΗΜΑ 2:

Ποιες είναι οι απόψεις των μαθητών αναφορικά με το ενδεχόμενο ότι μπορούν να επικοινωνήσουν και να συνεργαστούν από απόσταση με άλλους μαθητές μιας απομακρυσμένης τάξης μέσω τηλεδιάσκεψης;

Κατά πόσο η συμμετοχή τους στις τηλεδιασκέψεις επηρέασε τις αρχικές τους απόψεις;

- Οι μαθητές έχουν ουδέτερη προς αρνητική στάση όσον αφορά στην επικοινωνία και τη συνεργασία με τους συμμαθητές τους μέσω τηλεδιάσκεψης.
- Αρχικά ήταν θετική η άποψή τους σχετικά με τη δυνατότητα να γνωρίσουν τα παιδιά της άλλης τάξης, όμως η συμμετοχή τους στις τηλεδιασκέψεις επηρέασε την άποψή τους και τελικά κράτησαν ουδέτερη στάση.
- Δεν αισθάνονται τα παιδιά της απομακρυσμένης τάξης όπως τους συμμαθητές της τάξης τους και είναι ουδέτεροι στο ενδεχόμενο να γίνουν φίλοι με κάποια από τα παιδιά της άλλης τάξης.
- Η συμμετοχή τους στην τηλεδιάσκεψη δεν επηρέασε τις αρχικές τους απόψεις.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΩΤΗΜΑ 3:

Με ποιο τρόπο οι μαθητές αντιμετώπισαν την πιθανότητα να αντικατασταθεί η πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία με μαθήματα μέσω τηλεδιάσκεψης αποκλειστικά από το σπίτι τους; Κατά πόσο η συμμετοχή τους στις τηλεδιασκέψεις επηρέασε τις αρχικές τους απόψεις;

- Οι μαθητές δε συμφωνούν με το ενδεχόμενο να αντικατασταθεί η διδασκαλία στο σχολείο και η επικοινωνία με τους συμμαθητές τους μέσω τηλεδιάσκεψης.
- Δεν τους αρέσει περισσότερο ο νέος τρόπος διδασκαλίας μέσω τηλεδιάσκεψης.
- Η συμμετοχή τους στις τηλεδιασκέψεις δεν επηρέασε τις αρχικές τους απόψεις.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΩΤΗΜΑ 4:

Κατά πόσο οι τηλεδιασκέψεις επηρεάζουν τις απόψεις των μαθητών σχετικά με την λειτουργία του σχολείου ως φορέα κοινωνικοποίησης;

- Για τους μαθητές, το σχολείο ως φορέας κοινωνικοποίησης παίζει πρωταρχικό ρόλο.
- Οι μαθητές πιστεύουν ότι ο νέος τρόπος διδασκαλίας δεν τους έφερε πιο κοντά με τους συμμαθητές τους.
- Οι τηλεδιασκέψεις δεν επηρέασαν τις αρχικές τους απόψεις.
- Αρχικά δήλωσαν ότι επιθυμούν να γνωρίσουν από κοντά το δάσκαλο και τα παιδιά της απομακρυσμένης τάξης, η συμμετοχή τους στην τηλεδιάσκεψη όμως, επηρέασε αρνητικά αυτή τους την άποψη καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος και μέχρι το τέλος του.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΩΤΗΜΑ 5:

Κατά πόσο οι τηλεδιασκέψεις επηρεάζουν το Ψυχολογικό Κλίμα της Τάξης;

- Στο Δ.Σ. Ψυχικού οι διακυμάνσεις διατηρήθηκαν σε σταθερά επίπεδα πριν και μετά την τηλεδιάσκεψη.
- Στο Δ.Σ. Ασκύφου υπήρξαν μεγάλες μεταβολές στην ικανοποίηση, τη δυσκολία και τη συνεκτικότητα.
- Στο Δ.Σ. Κύθνου η μεγαλύτερη μεταβολή σημειώθηκε στην ανταγωνιστικότητα.
- Στο Δ.Σ. Χατζηβέη η ικανοποίηση είχε αυξητική πορεία.
- Στο Δ.Σ. Κερκύρας έχουμε εικόνα μόνο στις διαστάσεις πριν την έναρξη των τηλεδιασκέψεων με την ανταγωνιστικότητα να βρίσκεται σε ψηλά επίπεδα

7. Συμπεράσματα

1. Οι μαθητές πέραν του ότι αρχικά έδειξαν ότι ήθελαν να γνωρίσουν τους μαθητές της απομακρυσμένης τάξης δεν τους αισθάνονται συμμαθητές τους.
2. Οι μαθητές δεν αποδέχονται ως δάσκαλο τον δάσκαλο της απομακρυσμένης τάξης και προτιμούν σαφώς την πρόσωπο με πρόσωπο επικοινωνία με τον δάσκαλο της τάξης τους.
3. Οι μαθητές βρίσκουν τον νέο τρόπο διδασκαλίας ευχάριστο, αλλά δείχνουν σαφή προτίμηση στην κλασική διδασκαλία της τάξης.
4. Φαίνεται ότι η συμμετοχή τους στο πρόγραμμα δε βελτίωσε τις απόψεις τους στα θέματα αυτά και η στάση που κράτησαν μέχρι το τέλος ήταν ουδέτερη προς αρνητική.

Πάντως, τα παραπάνω συμπεράσματα υπόκεινται στον περιορισμό του πολύ μικρού δείγματος των μόλις 84 μαθητών, γεγονός που δεν μας επιτρέπει καμία γενίκευση για το σύνολο του προγράμματος.

8. Βιβλιογραφία

Anastasiades, P.S., Filippousis, G., Karvunis, L., Siakas, S., Tomazinakis, A., Giza, P. & Mastoraki, H. (2010). Interactive Videoconferencing for Collaborative Learning at a Distance in the School of 21st Century: A Case Study in Elementary Schools in Greece. *Computers & Education*, 54(2), 321-339.

Anastasiades, S. P. (2003). Distance learning in elementary schools in Cyprus: the evaluation methodology and results. *Computers & Education*, 40 (1), 17-40.

Αναστασιάδης, Π. (2017). «ΟΔΥΣΣΕΑΣ 2000-2015»: Σχολική Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Μια αποτίμηση της ερευνητικής συνεισφοράς. *Ανοικτή Εκπαίδευση: το περιοδικό για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία*, 13, 88-128.

Αναστασιάδης, Π. (2014). Η έρευνα για την ΕΞΑΕ με τη χρήση των ΤΠΕ (elearning) στο Ελληνικό Τυπικό Εκπαιδευτικό Σύστημα. Ανασκόπηση και προοπτικές για την Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. *Ανοικτή Εκπαίδευση: το περιοδικό για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία*, 10 (1), 5-32.

Αναστασιάδης, Π., Φιλιππούσης, Γ., Κουκούλης, Ν., Ρούσσου, Ε., Λορέντζος, Θ., Σταματοπούλου, Β., Μανούσου, Ε., Σιάκας, Σ., Τομαζινάκης, Α., Γκίζα, Π., Μαστοράκη, Ε., Σπανουδάκης, Α. Χαχλάκης, Γ., Καλίνη, Ε., Πουλά, Ε., Καρβούνης, Λ. (2010). Η παιδαγωγική αξιοποίηση της τηλεδιάσκεψης στο σύγχρονο σχολείο. Το Πρόγραμμα «ΟΔΥΣΣΕΑΣ 2010: Περιβάλλον-Μεσόγειος Θάλασσα-Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας». Πρακτικά εργασιών 7ου Πανελληνίου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή «Οι ΤΠΕ στην Εκπαίδευση». Τόμος ΙΙ, σ.833-839. Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Κόρινθος, 23-26 Σεπτεμβρίου 2010.

Αναστασιάδης, Π. (2007). Η Διδακτική Αξιοποίηση της Διαδραστικής Τηλεδιάσκεψης στο Σύγχρονο Σχολείο: Κοινωνικο -Εποικοδομιστική Προσέγγιση. Στο Α.Λιοναράκης (Επιμ) Πρακτικά του 4ου Διεθνούς Συνεδρίου Ανοικτής & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, 26 Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Ελληνικό Δίκτυο Ανοικτής & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης. Αθήνα 23-25 Νοεμβρίου 2007.

Αναστασιάδου, Σ. Δ. (2012). *Στατιστική και Μεθοδολογία Έρευνας Στις Κοινωνικές Επιστήμες*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική ΑΕ.

Γκίζα, Π. (2009). Διερεύνηση απόψεων μαθητών του δημοτικού σχολείου σχετικά με την συμμετοχή τους στο ερευνητικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης «Οδυσσέας». (Διπλωματική Εργασία, Π.Τ.Δ.Ε, Πανεπιστήμιο Κρήτης)

Γναρδέλλης, Χ. (2013). *Ανάλυση Δεδομένων Με Το IBM SPSS Statistics 21*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Δαφέρμος, Β. (2011). *Κοινωνική Στατιστική & Μεθοδολογία Έρευνας με το SPSS*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις ΖΗΤΗ.

Ζαφειρόπουλος, Κ. (2015). *Πώς Γίνεται Μια Επιστημονική Εργασία; Επιστημονική Έρευνα και Συγγραφή Εργασιών, 2η έκδοση*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική ΑΕ.

Ματσαγγούρας, Η. Γ. (2003). *Η Σχολική Τάξη Τόμος Α'*. Αθήνα: Αθήνα 3η Έκδοση.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ – ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΕΣ ΤΗΛΕΔΙΑΣΚΕΨΕΙΣ <http://bit.ly/2s4OMzZ> [Τελ. Πρόσβαση στις 07.06.2017]